

56ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

1 ΠΛΑΝΟ
2015 #286

ΜΑΣΚΕΣ, ΚΟΣΤΟΥΜΙΑ, ΑΞΕΣΟΥΑΡ...

«Στην ηλικία μου, ακολουθώντας τα χνάρια του Ίνγκμαρ Μπέργκμαν, συνειδητοποιώ ότι έχω στη διάθεσή μου μια εικοσαριά μάσκες, άλλα τόσα κοστούμια, κάποια αξεσουάρ. Και στην κάθε ταινία, ξαναβγάζω αυτές τις μεταμφιέσεις από τη βαλίτσα. Ομου και προσπαθώ να επινοήσω καινούριες προσωπικότητες μ' αυτά τα παλιά ρούχα.» Ο Αρνό Ντεπλεσέν μοιράζεται τις φανερές και τις μυστικές του επιρροές.

ΑΡΝΟ ΝΤΕΠΛΕΣΕΝ

Τα χρυσά μας χρόνια

PROD. NO. **FISCHER**

ROLL	SCENE	TAKE
	25	5

DIRECTOR **ALI PIERRE**

CAMERA **PIERRE**

DATE **2/20/05** MOS DAY

Fischer
PILSENER BEER

IT'S ABOUT TASTE

Απολαύστε υπεύθυνα

Mediterranea του Τζόννας Καρπινιάνο.
Μια ταινία που εστιάζει στο προσφυγικό.

**Η εφημερίδα του
Φεστιβάλ Κινηματογράφου
Θεσσαλονίκης**

Ειδική έκδοση για το
56ο Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης

№ 286 [11/11/2015]

Διευθυντής σύνταξης: Ηλίας Κανέλλης

Αρχισυντάκτρια: Δήμητρα Νικολοπούλου

Συντονισμός ύλης: Γκέλυ Μαδεμλή

Σύνταξη: Ελένη Ανδρουτσπούλου, Δημήτρης Κερκινός,

Αλεξάνδρα Κόλια, Γιώργος Κρασσακόπουλος,

Μαρία Παπαδάκη, Αγγελική Πέτρου, Γιάννης Παλαβός

Θάνος Σταυρόπουλος, Βασίλης Τερζόπουλος

Φωτογράφος: Βασίλης Βερβερίδης (MOTIONTEAM)

Εκτύπωση: IRIS ΕΚΤΥΠΩΣΕΙΣ ΑΕΒΕ

Και το προηγούμενο τεύχος τυπώθηκε στο τυπογραφείο IRIS ΕΚΤΥΠΩΣΕΙΣ -
αλλά, εκ παραδρομής, δεν αναφέρθηκε

Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης
Υπεύθυνος σύμφωνα με το νόμο: Δημήτρης Ειπίδης

Ο διευθυντής σύνταξης, η αρχισυντάκτρια και οι συντάκτες της εφημερίδας
του Φεστιβάλ εργάζονται χωρίς αμοιβή.

EDITORIAL

του Ηλία Κανέλλη

Τα άλλα έρχονται μετά

Προσπαθώ να συγκεντρωθώ και να γράψω κάτι που δεν είναι χιλιοειπωμένο για τους μετανάστες και τους πρόσφυγες, ανθρώπους που κινδυνεύει η ζωή τους ή η ασφάλειά τους ή η ελευθερία τους, ανθρώπους που θέλουν μια αξιοπρεπή δουλειά ή ακόμα και ανθρώπους που δεν έχουν να φάνε ή που ονειρεύονται μια ζωή γεμάτη αυτονομία πράγματα σε μας, τους Δυτικούς – μια έξοδος σε εστιατόριο, ένα σινεμά, μια βόλτα στο δάσος, μια όπερα, ένα ποτό, ένα φιλί ανεμπόδιστο και γύρω σου να σε προσπερνούν αδιάφορα...

Είναι πολλοί οι λόγοι που ωθούν διάφορα πρόσωπα να αναζητήσουν την τύχη τους σε άλλον τόπο από εκείνον όπου ζουν – και, εδώ που τα λέμε, οι δυτικές κοινωνίες που γερνούν χρειάζονται τις ικμάδες και τα προσόντα δυναμικών κοινωνικών ομάδων που προστίθενται στο κοινωνικό μωσαϊκό τους. Αλλά όταν πολλοί, πάρα πολλοί επιδιώκουν να φύγουν από έναν τόπο για κάπου αλλού, συνήθως για τη Δύση, όπως συμβαίνει τώρα με πληθυσμούς από τη Συρία και το Αφγανιστάν κι από τη Λιβύη κι από άλλες χώρες της εγγύς Ανατολής και της Βόρειας Αφρικής όπου κυριαρχούν αυταρχικά καθεστώτα στο όνομα της θρησκείας ή όπου γίνονται τρομακτικοί πόλεμοι, τότε η φυγή γίνεται πολιτικό πρόβλημα, επειδή τα προβλήματα είναι πολλά: πού και πώς θα εγκατασταθούν οι νεοαφικνούμενοι, πώς θα γίνουν δεκτοί από τους πληθυσμούς με τους οποίους θα συγκατοικήσουν, πώς θα τραφούν, πού θα δουλέψουν, πώς θα κολλήσουν τα πολιτιστικά τους χαρακτηριστικά στα χαρακτηριστικά και στον τρόπο ζωής όσων τους υποδέχονται. Και για αυτούς, και για πολλούς ακόμα λόγους, πολιτικούς λόγους, αφού και η μαζική προσφυγιά οφείλεται επίσης σε πολιτικούς λόγους, οι δυτικές κοινωνίες, και η δική μας, δοκιμάζονται για την αλληλεγγύη τους και για την ανοχή τους και για τις αξίες τους. Μαζί, δοκιμάζεται και η έννοια της πολυπολιτισμικότητας, που ως σύνθημα ακούγεται πολύ ωραία, αλλά στην πράξη προϋποθέτει συγκλίσεις συχνά διαφορετικών κοσμοθεωριών – και φυσικά, την αποδοχή του νομικού πλαισίου των χωρών

υποδοχής από τους εισερχόμενους. «Η κλειτοριδεκτομή απαγορεύεται», λένε συχνά πολιτικοί που, κάποτε, σπεύδουμε να τους χρεώσουμε στο συντηρητικό μπλοκ. Ναι, αλλά απαγορεύεται – και οι νεοεισελθόντες στη Δύση είναι υποχρεωμένοι να το γνωρίζουν και να το σέβονται. Αλλά αυτά έρχονται μετά. Διότι, για την ώρα, προέχει αυτοί οι άνθρωποι που έχουν την ανάγκη μας να βρουν τρόπο να ζήσουν και να ενταχθούν σε νέες κοινωνίες, όχι σαν παρίες – μέχρι να τους δοθεί, αν τους δοθεί, η δυνατότητα να επιστρέψουν. Και στη συγκεκριμένη φάση, το θέμα είναι, πάντα, οι δρόμοι από τους οποίους έρχονται. Η θάλασσα που τους πνίγει, τα τείχη που τους αποκλείουν, τα κυκλώματα που τους εκμεταλλεύονται, η ξενοφοβία και ο ρατσισμός. Η υποκρισία, κάθε λογής, τα κροκοδείλια δάκρυα, αντί για αποφάσεις. Η πολιτική.

Για λίγο, λοιπόν, για τοσοδά, αξίζει τον κόπο να μην κοιτάξει κανείς την πολιτική αλλά καθεαυτό το πρόβλημα. Άνθρωποι που χάνονται. Γι' αυτό, επιτρέψτε μου σήμερα να κλείσω σαν ντοκιμαντέρ, με το γράμμα του Αιγύπτιου Σαμίρ στην αγαπημένη του (το καταγράφει ο Μιχάλης Μητσός, στο βιβλίο του *Οι ιστορίες θα μας σώσουν*, Πόλις 2014):

«Λατρεμένη μου αγάπη, σε παρακαλώ μην πεθάνεις, εγώ σχεδόν τα κατάφερα. Ύστερα από ένα ταξίδι που κράτησε πολλούς μήνες, έφτασα στη Λιβύη. Αύριο φεύγω για την Ιταλία. Ας με προστατεύσει ο Αλλάχ! Ό,τι έκανα, το έκανα για να επιβιώσω. Αν σωθώ, σου υπόσχομαι πως θα κάνω ό,τι μπορώ για να βρω μια δουλειά και να σε φέρω στην Ευρώπη. Αν διαβάσεις αυτό το γράμμα, εγώ θα είμαι ζωντανός κι εμείς θα έχουμε ένα μέλλον. Σ' αγαπώ, δικός σου για πάντα, Σαμίρ».

Το διάβασε το γράμμα του. Δημοσιεύθηκε σε εφημερίδα. Το βρήκαν στην τσέπη του. Το πλοίο από τη Λιβύη ναυάγησε, ο Σαμίρ πνίγηκε. Γι' αυτό έχει νόημα να προτάσσουμε τέτοιες ιστορίες στις σκοπιμότητες και στις ποσοστώσεις της πολιτικής. Ίσως τέτοιες ιστορίες χρειάζεται να διαβάσουν και όσοι αποφασίζουν.

Διότι αυτά προέχουν. Τα άλλα, επίσης ουσιαστικά, έρχονται μετά.

@filmfestivalgr
ΑΚΟΛΟΥΘΗΣΤΕ ΜΑΣ
ΣΤΟ TWITTER

ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΡΟΒΟΛΕΣ #2

Κάθε προβολή του Φεστιβάλ έχει κι ένα «ειδικό» βάρος για διαφορετικές ομάδες του κοινού, όπως εξηγεί παρακάτω ο Γιώργος Κρασσακόπουλος. Ωστόσο, το τμήμα των Ειδικών Προβολών του Φεστιβάλ φιλοξενεί ταινίες που φέρουν το βάρος της υπογραφής καταξιωμένων σκηνοθετών που βρίσκονται στην πιο ώριμη φάση της καριέρας τους.

Ναόμι Καουάσε

AN

Μια ταινία για τη γεύση και τις αισθήσεις, για την ομορφιά των μικρών πραγμάτων, δια χειρός μιας από τις πιο σημαντικές δημιουργούς του σύγχρονου ιαπωνικού και παγκόσμιου σινεμά. Το φιλμ είναι βασισμένο στο ομότιτλο βιβλίο του Ντούριαν Σουκεγκάουα, ενός από τους ηθοποιούς στην ταινία της Καουάσε *Hanezu*. Κατά τη διάρκεια του ταξιδιού τους στις Κάννες, ο Σουκεγκάουα αφηγήθηκε στην Καουάσε την ιστορία για πρώτη φορά, και τότε αυτή αποφάσισε με μιας να την μεταφέρει στο σινεμά. «Τα άνθη της κερασιάς μάς θυμίζουν τον θάνατο» λέει η Καουάσε. «Δεν ξέρω άλλο δέντρο που να ανθίζει τόσο εντυπωσιακά και να χάνει τα άνθη του τόσο γρήγορα. Γι' αυτό παθιαζόμαστε τόσο με τα άνθη της κερασιάς; Γιατί ίσως βλέπουμε μια αντανάκλαση της δικής μας φευγαλέας ύπαρξης σε αυτά».

Απιτσατόνγκ Βιρασεττάκου

ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟ ΤΗΣ ΔΟΞΑΣ

Ο σκηνοθέτης του βραβευμένου με τον Χρυσό Φοίνικα των Καννών *Ο θείος Μπούνμι θυμάται τις προηγούμενες ζωές του* περιγράφει την καινούργια του ταινία σαν ένα «προσωπικό πορτρέτο των τόπων που έχουν αγκιστρωθεί πάνω μας σαν παράσιτα» και λέει πως μέσα από αυτό αναζητά «ξεχασμένα πνεύματα που είχε συναντήσει ως παιδί». Η ταινία είναι γυρισμένη στην πόλη όπου μεγάλωσε, εκεί όπου οι γονείς του εργάζονταν ως γιατροί και την οποία δεν είχε επισκεφθεί για περισσότερα από είκοσι χρόνια. «Όταν γύρισα εκεί, όλα είχαν αλλάξει δραματικά, αλλά οι αναμνήσεις βρίσκονταν εκεί ζωντανές ανάμεσα στα καινούρια κτήρια». Κάπως έτσι και η ταινία του μοιάζει μ' ένα κινηματογραφικό ποίημα για έναν κόσμο που ζει και αναπνέει παράλληλα με τον δικό μας, για ένα σύμπαν πνευμάτων που θα μπορούσαν να είμαστε κι εμείς.

Αλεξάντρ Σοκούροφ

FRANCOFONIA

«Τι θα ήταν το Παρίσι δίχως το Λούβρο ή η Ρωσία δίχως το Ερμιτάζ, αυτά τα ανεξίτηλα εθνικά μνημεία» αναρωτιέται ο Αλεξάντρ Σοκούροφ μιλώντας για την καινούργια του ταινία που αφηγείται την αληθινή ιστορία της διάσωσης των θησαυρών του Λούβρου κατά τη διάρκεια της γερμανικής κατοχής του Παρισιού. Άλλωστε, τα μουσεία για τον Σοκούροφ είναι κάτι παραπάνω από ένα μέρος όπου μπορεί κανείς να θαυμάσει τα αριστουργήματα της τέχνης – αποτελούν το αληθινό DNA του ανθρώπινου πολιτισμού. «Ας φανταστούμε μια κιβωτό στον ωκεανό, ένα σκάφος που είναι γεμάτο ανθρώπους, αλλά κι έργα τέχνης, πίνακες, βιβλία, μουσική, γλυπτά, ακόμη περισσότερα βιβλία. Το σκάφος δεν αντέχει, τα ξύλα του ανοίγουν. Ποιον θα σώσουμε; Τους ζωντανούς ή τους βωβούς, αναντικατάστατους μάρτυρες του παρελθόντος μας; Είναι ένας ύμνος για όλα όσα έχουν χαθεί, ένας ύμνος στο ανθρώπινο πνεύμα και στο κουράγιο, σε όλα όσα μας κάνουν ανθρώπους».

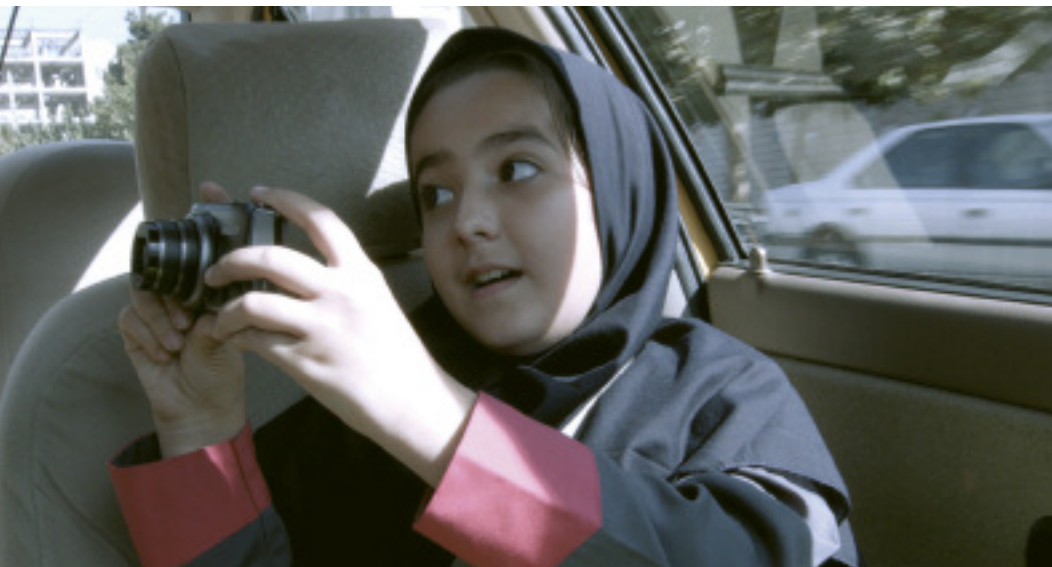

Φιλίπ Γκαρέλ

ΣΤΗ ΣΚΙΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Μπορεί ο κεντρικός ήρωας στην ταινία του Φιλίπ Γκαρέλ να είναι ένας άνδρας, όμως τον λόγο έχουν εδώ οι γυναίκες. «Είναι μια ταινία για την ισότητα των ανδρών και των γυναικών στο σινεμά» λέει ο δημιουργός της, «όσο τουλάχιστον αυτή μπορεί να επιτευχθεί. Ο ίδιος λέει πως θέλησε να υποστηρίξει όσο το δυνατόν περισσότερο τους γυναικείους χαρακτήρες του και να «πολεμήσει» τους ανδρικούς, γιατί στο «σινεμά, ακόμη κι όταν οι γυναίκες έχουν φωνή, τις πιο πολλές φορές αυτή η φωνή τους έχει δοθεί από έναν άνδρα δημιουργό». Ο Γκαρέλ, αφήνοντας πίσω του τις πρόσφατες πιο αυτοσχεδιαστικές ταινίες του, έγραψε αυτή τη φορά ένα σενάριο δουλεύοντας με μια ομάδα τεσσάρων σεναριογράφων –δυο γυναικών και δυο ανδρών–, θέλοντας να βρει μια ισορροπία στην φωνή των χαρακτήρων και να κάνει μια ταινία «για έναν άνδρα που κατορθώνει να δει τον κόσμο από την πλευρά των γυναικών».

Τζαφάρ Παναχί

ΤΑΞΙ ΣΤΗΝ ΤΕΧΕΡΑΝΗ

«Είμαι σκηνοθέτης. Δεν ξέρω να κάνω τίποτα άλλο εκτός από ταινίες. Το σινεμά είναι ο τρόπος έκφρασης μου και το νόημα της ζωής μου. Τίποτα δεν μπορεί να με σταματήσει από το να κάνω ταινίες. Γιατί όταν ωθούμαι στα όρια, επικοινωνώ με τον εσωτερικό εαυτό μου. Και σ' αυτές τις πιο ιδιωτικές περιοχές, παρά τους περιορισμούς, η ανάγκη μου να δημιουργήσω γίνεται κάτι παραπάνω από ανάγκη. Το σινεμά ως τέχνη γίνεται η μόνη μου σκέψη. Ακριβώς γι' αυτό πρέπει να συνεχίσω να κάνω ταινίες κάτω από οποιοδήποτε συνθήκες για να ξεπληρώσω το χρέος μου απέναντι στο σινεμά. Και να συνεχίσω να νιώθω ζωντανός». Και γι' αυτό, παρά την απαγόρευση να κάνει σινεμά, ο Τζαφάρ Παναχί εξακολουθεί να σκηνοθετεί υπέροχες φέτες ζωής. Ακόμη κι αν για να κάνει μια ταινία, θα πρέπει να μπει στο τιμόνι ενός ταξί στην Τεχεράνη και να συνομιλήσει με τους κατοίκους της σε ένα φιλμ που δεν μοιάζει με τίποτα απ' ό,τι έχετε δει μέχρι τώρα.

Χιροκάζου Κόρε-Έντα

Η ΚΟΡΗ ΤΟΥ ΠΑΤΕΡΑ ΜΑΣ

Μπορεί η νέα ταινία του αγαπημένου Ιάπωνα σκηνοθέτη να είναι βασισμένη σε ένα δημοφιλές μάνγκα, αλλά η ιστορία, ο τόνος, το ύφος και οι ήρωες μοιάζουν να ανήκουν απόλυτα στο χαμηλότονο τρυφερό, ανθρώπινο σινεμά του. Ο ίδιος ξεκίνησε να γράφει μια πιστή μεταφορά του κόμικ θεωρώντας, όπως λέει, ότι «είχε έτοιμο το πλαίσιο για να αφηγηθεί την ιστορία». Ωστόσο, γρήγορα ξεκίνησε να γράφει σκηνές που δεν υπήρχαν στο μάνγκα και να φαντάζεται καινούρια γεγονότα από τη ζωή των βασικών χαρακτήρων του. Τελικά, αυτό που ξεκίνα σαν μια ιστορία τριών αδελφών που αποδέχονται μια τέταρτη στην «οικογένεια» τους, μεταμορφώνεται, όπως λέει ο Κόρε-Έντα, στη «συνειδητοποίηση ότι όλοι μας είμαστε κόκκοι άμμου, ένα μόνο κομμάτι ενός συνόλου που θα συνεχίσει να υπάρχει, ακόμη κι όταν όλοι εμείς θα έχουμε χαθεί».

Κορνέλιου Πορουμπόιου

Ο ΘΗΣΑΥΡΟΣ

Ένας άντρας αναζητά έναν χαμένο θησαυρό στην καινούρια ταινία του Κορνέλιου Πορουμπόιου, ενός από τους σκηνοθέτες που έκαναν το σύγχρονο ρουμανικό σινεμά αυτό που ξέρουμε. Ο ίδιος είναι μέλος της φετινής κριτικής επιτροπής του Φεστιβάλ. Το φιλμ γεννήθηκε μάλλον απροσδόκητα, όπως συμβαίνει όταν ανακαλύπτεις έναν θησαυρό. Όπως λέει ο σκηνοθέτης της, «αρχικά η ιδέα ήταν ένα ντοκιμαντέρ για έναν φίλο μου σκηνοθέτη, τον Αντριάν Πουρκαρέσκου, που δεν κατόρθωσε να ολοκληρώσει ποτέ μια ταινία που ξεκίνησε πριν από δέκα χρόνια λόγω έλλειψης χρημάτων. Στις συνεντεύξεις μαζί του, μου είπε για τις σκηνές που δεν κατόρθωσε να γυρίσει, αλλά και για έναν τοπικό μύθο, για έναν θησαυρό του παππού του. Αρχικά σκέφτηκα πως αυτή θα ήταν μια καλή ιδέα για να εμπλουτίσω το ντοκιμαντέρ και κάπως έτσι οι δυο μας ξεκινήσαμε να ψάχνουμε τον θησαυρό. Αλλά στην πορεία αντιλήφθηκα πως δεν ψάχναμε κάποιον θησαυρό, αλλά τις αναμνήσεις της οικογένειάς του. Κάπως έτσι αποφάσισα πως αυτή θα έπρεπε να γίνει μια ταινία μυθοπλασίας».

Γέρζι Σκολιμόφσκι

11 ΛΕΠΤΑ

«Περπατάμε σε λεπτό πάγο. Βαδίζουμε στην άκρη της αβύσσου. Σε κάθε γωνιά караδοκεί το απρόσμενο, κάτι που δεν μπορείς να φανταστείς. Το μέλλον υπάρχει μόνο στη φαντασία μας. Τίποτα δεν είναι βέβαιο – η επόμενη μέρα, η επόμενη ώρα, ακόμη και το επόμενο λεπτό. Όλα μπορούν να τελειώσουν απότομα με τον πιο απρόβλεπτο τρόπο». Ο Γέρζι Σκολιμόφσκι δεν πιστεύει σε καμιά βεβαιότητα και η νέα του ταινία μεταμορφώνει έντεκα λεπτά σε μια απροσδόκητη, πυρετική κινηματογραφική εμπειρία. Ο δημιουργός τόσο διαφορετικών και τόσο σπουδαίων ταινιών, όπως οι *Στο φως του φεγγαριού*, *Κραυγή*, *Deer End* και *Τέσσερις νύχτες με την Άννα*, επιστρέφει με τρόπο εκρηκτικό.

Φλορίν Σέρμπαν
ΜΠΟΞ

Η ΔΙΑΛΕΚΤΙΚΗ ΤΟΥ ΕΡΩΤΑ

Όπως και στην προηγούμενη ταινία σας Όταν θέλω να σφυρίξω σφυρίζω, εστιάζετε σε δύο πολύ διαφορετικούς χαρακτήρες. Με ποιο τρόπο σάς εμπνέει αυτή η αντίθεση;

Πράγματι, πιστεύω ότι αυτή η διαλεκτική προκαλεί τη σύγκρουση και με ενδιαφέρει πάρα πολύ. Όταν αφοσιώνομαι σε μια ιστορία, αυτή πρέπει να έχει περισσότερο «ζουμί» από τούτη την κοινωνική αντίθεση και περισσότερο νόημα από μια απλή ιστορία αγάπης. Δεν ήμουν ποτέ ιδιαίτερα αφοσιωμένος στο κυνήγι μιας ιστορίας. Στο Όταν θέλω να

σφυρίξω σφυρίζω, ο Καταλίν Μιτουλέσκου που τελούσε χρέη παραγωγού επικοινωνήσε μαζί μου με το σενάριο της ταινίας, το διάβασα, μου άρεσε πολύ και έπειτα ξεκινήσαμε να δουλεύουμε μαζί επάνω σε αυτό. Το Μποξ προέκυψε κάπως αλλιώς, καθώς η ιστορία μου ήρθε στο μυαλό από μια σκηνή της πρώτης μου ταινίας, η οποία μάλιστα δεν μου άρεσε και τόσο. Αποφάσισα λοιπόν να δουλέψω αυτήν την ιδέα δύο ανθρώπων από διαφορετικούς κόσμους που προσπαθούν να χτίσουν μια σχέση. Πώς αυτό θα μπορούσε να ήταν δυνατό στην πραγματικότητα

Όπως και σε κάθε ρινγκ, έτσι και σ' αυτήν την ερωτική ιστορία ανάμεσα σε μια ηθοποιό του θεάτρου και έναν Ρομά μποξέρ, η επαφή ανάμεσα σε δύο ανθρώπους φέρνει τη σύγκρουση δύο ολόκληρων κόσμων.

Συνέντευξη στην **Αλεξάνδρα Κόλια**

και όχι... όπως στις ταινίες; Ποια είναι τα κίνητρα, οι βαθύτεροι λόγοι σε μια τέτοια σύνδεση; Έτσι γεννήθηκε το Μποξ.

Αφηγείστε μια ερωτική ιστορία, ωστόσο είναι πολυεπίπεδη η ερμηνεία της. Πώς σχολιάζετε τις κοινωνικές της διαστάσεις; Πέρα από την ερωτική ιστορία, βλέπω το Μποξ σαν μια ιστορία ενηλικίωσης. Ο Ραφαέλ και η Κριστίνα βιώνουν μια δοκιμασία και στο τέλος βγαίνουν από αυτή πιο ώριμοι, πιο προετοιμασμένοι να αντιμετωπίσουν την πραγματικότητα. Αυτή η δοκιμασία δεν έχει να κάνει με την ηλικία, μπορεί να συμβεί σε κάθε ηλικία. Ένα γεγονός μπορεί να την πυροδοτήσει. Ή μια απώλεια. Πραγματικά, σιδηήποτε.

Πώς ήταν η διαδικασία της δημιουργίας του Μποξ και ποιες δυσκολίες χρειάστηκε να αντιμετωπίσετε;

Το να κάνεις ταινίες είναι χαρά και μαρτύριο. Είναι χαρά επειδή δουλεύεις με ανθρώπους και είναι μαρτύριο επίσης επειδή δουλεύεις με ανθρώπους. Θα μου άρεσε πολύ να κάνω

μια ταινία μόνος μου ή με μερικούς φίλους μου, αλλά δεν γίνεται έτσι. Επομένως, πρέπει να χαμογελώ σε ανθρώπους που δεν αντέχω, αλλά και να εκβιάζω συναισθηματικά ανθρώπους που αγαπώ. Δεν είναι ωραίο, αλλά δεν θα άλλαζα τη δουλειά μου με τίποτα άλλο.

Νιώθετε ότι ανήκετε στο λεγόμενο «νέο κύμα» Ρουμάνων δημιουργών; Πώς βλέπετε την κατάσταση στο σύγχρονο ρουμανικό κινηματογράφο;

Το αν ανήκω στο νέο ρουμανικό σινεμά μάλλον θα το απαντούσαν καλύτερα το κοινό ή οι κριτικοί. Η αλήθεια είναι ότι δεν έχω κάποια συγκεκριμένη στάση απέναντι σε αυτό, καθώς θεωρώ ότι πρόκειται για μια κατηγοριοποίηση των κριτικών. Πιστεύω πάντως ότι υπάρχουν πολλοί καλοί σκηνοθέτες στη Ρουμανία σήμερα, σκηνοθέτες που θα τους πρόσεχα ακόμη κι αν δεν τους ήξερα προσωπικά. Και νομίζω ότι το ρουμανικό σινεμά μάς επιφυλάσσει πολλές ακόμη εκπλήξεις, ανεξάρτητα από οποιαδήποτε ρεύματα και κινήματα...

ΤΟ ΙΣΛΑΜ ΤΗΣ ΑΝΟΧΗΣ

Από τον **Γιώργο Κρασσακόπουλο**

Φρανσίσκο Βαρόνε

Ο ΔΡΟΜΟΣ ΓΙΑ ΤΟ ΛΑ ΠΑΣ

Η ταινία του Βαρόνε αφηγείται την ιστορία ενός ταξιδιού, αλλά στην ουσία είναι με κάποιον τρόπο η ιστορία ενός δικού του προσωπικού ταξιδιού που ξεκίνησε πριν από επτά χρόνια όταν συνάντησε κατά τύχη έναν παλιό γνωστό του, που του είπε ότι στα χρόνια που μεσολάβησαν από την τελευταία φορά που τον είδε, είχε ασπαστεί

τον σουφισμό και τον κάλεσε σε μια από τις συναντήσεις των Σούφι στο Μπουένος Άιρες. Όπως λέει ο ίδιος μέρες μετά από εκείνη τη συνάντηση, η εμπειρία παρέμεινε ακόμη στο μυαλό του. «Άγγιξε κάτι μέσα μου», λέει: «κάτι πολύ ενδιαφέρον». Αυτό δεν ήταν το Ισλάμ που νόμιζα ότι ήξερα, αυτό των φονταμενταλιστών εξτρεμιστών.

Τα περισσότερα από τα διδάγματα των Σούφι αναζητούν τη φώτιση και την καταπολέμηση του εγώ, κάτι που δεν είναι απαραίτητα θρησκευτικό». Ο Βαρόνε, που δεν είναι μουσουλμάνος, ήξερε από την αρχή ότι ήθελε να κάνει μια ταινία πάνω σε αυτή την εμπειρία του, μια ταινία που να μην μοιάζει με ισλαμική προπαγάνδα μα να με-

ταφέρει με ανοιχτή καρδιά, μια διαφορετική ματιά σε κάτι που νομίζουμε ότι ξέρουμε. Εφτά χρόνια μετά, ο Δρόμος για το Λα Πας, μπορεί να κρατά μόνο τις απαρχές της ιστορίας που είχε στο μυαλό του τότε, μα δίχως αμφιβολία είναι ένα υπέροχο κινηματογραφικό ταξίδι που αξίζει να κάνετε μαζί του.

Από τη *Λεωφόρο της Δύσης* και τη *Νύχτα Πρεμιέρας* μέχρι σήμερα, το μοτίβο της γερασμένης γυναίκας ηθοποιού που καταρρέει αντικρίζοντας αναδρομικά το καλλιτεχνικό και προσωπικό παρελθόν της, παραμένει αειθαλές. Περίτρανη απόδειξη, η ταινία ενός Σλοβάκου σκηνοθέτη, που συνεργάζεται με μία από τις μεγαλύτερες ηθοποιούς του θεάτρου της χώρας του.

Συνέντευξη στη **Δήμητρα Νικολοπούλου**

Μια συνέντευξη με την ηθοποιό Ανί Ζιραρντό σάς ενέπνευσε για την ταινία. Θα θέλατε να μοιραστείτε την ιστορία μαζί μας;

Όταν ήμουν φοιτητής στην Ακαδημία Κινηματογράφου εργαζόμουν και για μια εφημερίδα που με έστειλε να πάρω συνέντευξη απ' την Ανί Ζιραρντό. Θυμάμαι πως ήταν πρωί, εκείνη παράγγειλε μια μπύρα, όμως ο σερβιτόρος αρνήθηκε να τη σερβίρει – είχαν εντολές να μην της προσφέρουν αλκοόλ. Έδειχνε πολύ εύθραυστη, αλλά όταν έκανα την πρώτη ερώτηση μεταμορφώθηκε από φύλλο που τρέμει σε χιονοστιβάδα. Ήταν εκφραστική, γελούσε, έπαιζε τον ρόλο της, έπαιζε τον εαυτό της. Ήταν πολύ έντονο. Και ξαφνικά, όταν σταμάτησα το κασετόφωνο, κατέρρευσε. Ήταν σαν να βλέπω την αρχέτυπη ιστορία του Φοίνικα να ξετυλίγεται μπροστά στα μάτια μου

Μάρκο Σκοπ

ΕΥΑ ΝΟΒΑ

ΜΙΑ ΑΚΟΜΑ ΕΥΚΑΙΡΙΑ

μέσα σε λίγα λεπτά. Δεν θα ξεχάσω ποτέ αυτή την συνάντηση, η οποία με οδήγησε ύστερα από χρόνια στην *Εύα Νόβα*.

Η ηρωίδα σας, Εύα Νόβα, επιθυμεί απελπισμένα μια δεύτερη ευκαιρία στη ζωή. Πόσο εύκολη ή δύσκολη είναι η συγχώρηση;

Εξαρτάται απ' το πόσο βαθύ είναι το τραύμα που έχει προκληθεί και απ' τη δύναμη που καταβάλλει κάποιος για να το επουλώσει. Εδώ ήθελα να αποκαλύψω το παρελθόν και τα μυστικά της Εύα σταδιακά. Γιατί αποτραβήχτηκε απ' τον γιο της, γιατί έπεσε στο ποτό, ποια ήταν και τι πήγε στραβά στη ζωή της; Αυτό που μα-

θαίνουμε τελικά είναι ότι η Εύα είναι ένας άνθρωπος καλών προθέσεων, γι αυτό και πιστεύω ότι της αξίζει μια δεύτερη ευκαιρία.

Αντί για τη λαμπερή ζωή ενός ηθοποιού, παρουσιάζετε την άλλη πλευρά, τα χρόνια της παρακαμψίας. Γιατί αυτή η επιλογή;

Γιατί ήθελα να μιλήσω για τη σημασία που έχουν οι συνειδητές αποφάσεις που παίρνουμε στη ζωή μας. Βλέπω συχνά γύρω μου παρεξηγήσεις που προκαλούνται απ' το ότι παρασυρόμαστε από τον εγωισμό μας, τις καριέρες μας, τις φιλοδοξίες, τη λαγνεία, τα χρήματα. Χωρίς να αναλογιστούμε τις συνέπειες για τους δικούς μας ανθρώπους.

Πώς ήταν η συνεργασία σας με την Εμίλια Βασαριόβα, την πρώτη κυρία του σλοβακικού θεάτρου;

Η Εμίλια Βασαριόβα είναι υπέροχη. Όταν αρχίσαμε να συζητάμε για την ταινία, έπρεπε να λάβει υπόψη της μια μόνο υπόθεση, έπρεπε να τσαλακωθεί όσο ποτέ άλλοτε. Ήταν πολύ ανοιχτή στην πρόκληση και πολύ γενναία στα γυρίσματα. Της είμαι επίσης ευγνώμων για πολλές λεπτομέρειες που πρόσθεσε, όπως για παράδειγμα την ανάγκη μιας ηθοποιού να βλέπει την αντανάκλασή της, όποτε της δίνεται η ευκαιρία, σε έναν καθρέφτη, σε ένα παράθυρο, οπουδήποτε.

Η ΦΥΛΑΚΗ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

Από τον **Γιώργο Κρασσακόπουλο**

Λίζα Ασάν

ΛΕΥΚΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ

Η Λίζα Ασάν μεταμόρφωσε μια ταινία ενηλικίωσης σ' ένα παράδοξο «ουέστερν» τοποθετημένο στην Σουηδία στην πρώτη της μεγάλου μήκους *Μαϊμούδες* που είχαμε δει προ ετών στο φεστιβάλ Θεσσαλονίκης. Τώρα, με το *Λευκοί Άνθρωποι* κάνει κάτι που η ίδια περιγράφει ως «μια διαστημική οδύσσεια εμπνευσμένη από τη *Λάμψη* του Κιούμπρικ». Η ταινία λαμβάνει χώρα σ' ένα κέντρο κράτησης στη Σουηδία, μια υπόγεια

φυλακή στην οποία μεταφέρεται μια λευκή, ξανθιά γυναίκα που μιλά άψογα σουηδικά, για να παραμείνει έγκλειστη μέχρι να απελαθεί. Τίποτα δεν είναι ξεκάθαρο από την αρχή σε αυτό το φιλμ που παίζει με τους κανόνες του θρίλερ και που μοιάζει να κρύβει κάτω από τις προφάσεις μιας ταινίας είδους μια ξεκάθαρα πολιτική ιδέα, αν και η ίδια θέλει να αφήσει τους θεατές να βγάλουν τα δικά τους συμπεράσματα για το

φιλμ. Για την ίδια, όπως λέει, η ταινία δραματίζεται σ' ένα διαστημόπλοιο. «Η χειρότερη τιμωρία για μένα είναι η απόλυτη ελευθερία. Το να δουλεύω με τους περιορισμούς μιας ταινίας είδους μου δίνει ένα σαφές πλαίσιο στο οποίο μπορώ να κινηθώ» λέει. «Η "φυλακή" της ταινίας όπου ξετυλίγεται η ιστορία είναι σαν ένα διαστημόπλοιο. Οι τρόφιμοι και οι υπάλληλοι είναι φυλακισμένοι, στο έλεος των εαυτών τους,

μ' ένα απειλητικό κι ακατανόητο σύμπαν απ' έξω». Γυρισμένη σε ένα παλιό καταφύγιο, κινηματογραφημένη σε φιλμ 35 χιλιοστών, η ταινία είναι αληθινά εντυπωσιακή αισθητικά και αυστηρή στον τόνο της, αλλά όχι δίχως χιούμορ. «Χαίρομαι όταν οι θεατές γελούν σε αρκετά σημεία της ταινίας. Φοβόμουν ότι μπορεί να μην το τολμήσουν, αλλά ευτυχώς το φιλμ δείχνει να λειτουργεί σωστά».

ΟΙ ΡΙΖΕΣ ΤΗΣ ΑΠΩΛΕΙΑΣ

Σέσαρ Ασεβέδο

Η ΓΗ ΚΑΙ Η ΣΚΙΑ

Η επιστροφή ενός εργάτη στην οικογενειακή του εστία έπειτα από απουσία πολλών ετών γίνεται καταλύτης για να γνωρίσουμε λεπτομέρειες για τη ζωή στις απέραντες εκτάσεις της Νότιας Αμερικής, που μπορεί να μην είναι τόσο μακρινή όσο θέλουμε να φανταζόμαστε. Η ταινία του πρωτοεμφανιζόμενου Κολομβιανού σκηνοθέτη απέσπασε τη Χρυσή Κάμερα στο τελευταίο φεστιβάλ των Καννών.

Συνέντευξη στην **Δήμητρα Νικολοπούλου**

Μαζί με τους ήρωές σας, πρωταγωνιστής της ταινίας είναι και το περιβάλλον. Ο άνθρωπος το καταστρέφει κι εκείνο με τη σειρά του τον εκδικείται, σ' έναν φαύλο κύκλο. Πώς γεννήθηκε η ιδέα γι' αυτήν την ταινία;

Αυτή η ταινία γεννήθηκε από μια προσωπική επώδυνη ιστορία. Αρχισα να τη γράφω μετά τον θάνατο της μητέρας μου και απ' τη μοναξιά που μου προξένησε η διάλυση της οικογένειάς μου. Για μένα, αυτός ήταν ένας τρόπος να «ξαναβρώ» τους ανθρώπους που αγαπούσα, ανασκευάζοντας ορισμένες από τις μνήμες μου, σαν να τους «συναντώ» για να μπορέσω να τους αποχαιρετήσω. Για μένα αυτός ήταν ένας τρόπος να αντιμετωπίσω τη λήθη. Παράλληλα, έδειξα από πού κατάγομαι, τις ρίζες μου, με τις οποίες με συνδέουν συναισθηματικοί δεσμοί. Μεγάλωσα στην πόλη, όμως η παιδική μου ηλικία συνδέεται με αυτές τις απέραντες εκτάσεις από ζαχαροκάλαμα που διασχίζαμε με το αυτοκίνητο όταν ταξιδεύαμε με τον πατέρα μου. Κι έχω κληρονομήσει αυτό το αίσθημα της απώλειας που νιώθουν όλοι οι κάτοικοι αυτών των περιοχών. Με τη μόνη διαφορά ότι εγώ δεν έχω παραιτηθεί και δεν έχω αποδεχτεί αυτή την απώλεια ως φυσιολογική, και αποφάσισα να δείξω τα κοινωνικά προβλήματα που θέτουν σε κίνδυνο τη μνήμη, την ιστορία και την ταυτότητα

ενός ολόκληρου λαού: τη φτώχεια, την καταστροφή του περιβάλλοντος, τις συνθήκες εργασίας, τις ασθένειες.

Είναι τελικά η οικογένεια και οι ανθρώπινες σχέσεις – με όλα τα τραύματά τους – ο τρόπος για να αντιμετωπίσει κανείς τη σκληρή κοινωνική πραγματικότητα;

Για μένα η ταινία μιλά για το πόσο δύσκολο είναι να διατηρήσουμε τους δεσμούς με τους αγαπημένους μας ανθρώπους, όχι μόνο εξαιτίας της συναισθηματικής βίας, αλλά και λόγω της συνεχούς απειλής που επιφέρει η σαρωτική πρόοδος στον πυρήνα της κοινωνίας: την οικογένεια. Όμως εκτός του ότι αφηγούμαι μια θλιβερή, συχνά σκληρή ιστορία, πρόθεσή μου είναι επίσης να αναδείξω τον ηρωισμό αυτών των ανθρώπων και τον αγώνα τους για αξιοπρέπεια και ελευθερία.

Θα μπορούσατε να μας πείτε δυο λόγια για τους μινιμαλιστικούς διαλόγους σε αντίστιξη με τις εντυπωσιακές σκηνές με τις φωτιές και τη βροχή στάχτης;

Πρόθεσή μου ήταν να δείξω μια γη που καταστράφηκε στο βωμό μιας παράδοξης ιδέας για την πρόοδο, η οποία στην πραγματικότητα ευνοεί τα οικονομικά συμφέροντα λίγων. Αυτό δεν καταστρέφει μόνο το σώμα, αλλά και το πνεύμα. Αφήνουν πίσω τους μια χώρα σημαδεμένη και θεώρησα ότι ο πιο ταιριαστός τρόπος για να εκφράσω κάτι τέτοιο ήταν να δημιουργήσω ένα φυσικό και συναισθηματικό περιβάλλον γεμάτο από σημάδια καταστροφής και θανάτου, το οποίο μας επιτρέπει να αντιληφθούμε όσα αυτά τα εύθραυστα πλάσματα δεν μπορούν να εκφράσουν με λόγια, καθώς, όχι μόνο δεν μπορούν να πουν ό,τι αισθάνονται, αλλά συχνά ούτε καν υποψιάζονται τι κουβαλούν μέσα τους. Θα ήθελα ο θεατής να έχει την ευκαιρία να νιώσει και να ζηήσει ότι αυτό που βλέπει στην οθόνη δεν εξαντλείται σε μια οπτική παρουσίαση, αλλά κρύβει επίσης νοήματα πιο βαθιά. Για παράδειγμα, ο γεμάτος καταπίεση φυσικός εγκλεισμός είναι μια απτή μεταφορά του συναισθηματικού εγκλεισμού στον οποίο έχει καταδικαστεί αυτή η οικογένεια.

ΖΩΗ ΣΑΝ ΓΚΡΙΖΑ ΖΩΝΗ

Από τον **Γιώργο Κρασσακόπουλο**

Ρούναρ Ρούναρσον

ΣΠΟΥΡΓΙΤΙΑ

Η πρώτη μεγάλου μήκους του Ισλανδού Ρούναρ Ρούναρσον, το *Volcano*, προβλήθηκε στο τμήμα «Δεκαπενθήμερο των Σκηνοθετών» στις Κάννες το 2011, ενώ τα *Σπουργίτια* ήταν φέτος η ταινία που πήρε το μεγάλο βραβείο στο Φεστιβάλ του Σαν Σεμπασιτιάν όπου έκανε την πρεμιέρα τους. Η ιστορία της συναισθηματικής ενηλικίωσης ενός έφηβου με φόντο τις φωτεινές νύχτες σε μια άκρη της Ισλανδίας είναι μία από τις πιο δυνατές και ειλικρινείς ταινίες ενηλικίωσης που είδαμε εδώ και πάρα πολλά χρόνια. «Πάντα προσπαθώ να δίνω ένα κομμάτι από την καρδιά μου όταν κάνω μια ταινία», λέει ο Ρούναρσον. «Είναι απόλυτως αναγκαίο για μένα όταν γράφω ένα σενάριο να δουλεύω σε ένα πλαίσιο που ξέρω προσωπικά. Το να συνδυάζω δικές μου εμπειρίες ή εμπειρίες ανθρώπων που γνωρίζω για να φτιάχνω την βάση ενός σεναρίου. Κάπως έτσι, αυτές οι αληθινές εμπειρίες μπερδεύονται με την μυθοπλασία, ώστε ακόμη κι οι άνθρωποι που τις βίωσαν, συχνά δεν αναγνωρίζουν τον εαυτό τους στις ταινίες μου. Αυτό που με ενδιαφέρει άλλωστε είναι οι γκριζες ζώνες. Στη ζωή δεν υπάρχει καλό ή κακό τέλος, απλώς ο χρόνος συνεχίζει να κυλά. Οι καταστάσεις αλλάζουν, είναι ζήτημα χρόνου. Οπότε δεν νομίζω ότι μπορείς να αφήνεις τους θεατές μιας ταινίας σε ένα φωτεινό ή ένα σκοτεινό σημείο. Το να σταματάς κάπου ανάμεσα μοιάζει πιο ρεαλιστικό και μας δίνει ελπίδα».

Η Γυάλινη χώρα στην οποία μάς ξεναγεί ο Ιρλανδός σκηνοθέτης Τζέραντ Μπάρρετ είναι ο μίζερος κόσμος του Τζον, ενός νεαρού άνδρα που ζει στο σύγχρονο Δουβλίνο, περνώντας τα βράδια του πίσω από το τιμόνι ενός ταξί και τις μέρες του φροντίζοντας την αλκοολική μητέρα του στο ασφυκτικά μικρό διαμέρισμά τους. Ο σκηνοθέτης απεικονίζει σθεναρά την αδιέξοδη πραγματικότητα των ηρώων του, καθώς και το φαινόμενο του αλκοολισμού, το οποίο βλέπει περισσότερο ως αρρώστια παρά ως προσωπική επιλογή, αντιμετωπίζοντας με αγάπη τους χαρακτήρες του. Μια ταινία χαμηλότονη και λακωνική, στην οποία ο πλούτος των συναισθημάτων αποτυπώνεται αβίαστα, λιτά και χωρίς πολλά λόγια. Η σκηνοθεσία του φιλμ είναι μετρημένη και στιβαρή, πιστή στις αρχές του κοινωνικού ρεαλισμού. Τα παραπάνω, σε συνδυασμό και με τις εξαιρετικές ερμηνείες των δύο πρωταγωνιστών –της Τόνι Κολέτ και του νεαρού Τζακ Ρέινορ, που τιμήθηκε με Ειδικό Βραβείο Επιτροπής για καλύτερη ερμηνεία στο Φεστιβάλ Σάντανς–, συνθέτουν ένα έντονο δραματικό έργο, επώδυνο στη θέαση, αλλά πέρα για πέρα αληθινό.

Τζέραντ Μπάρρετ

ΓΥΑΛΙΝΗ ΧΩΡΑ

ΔΙΑΦΑΝΟΙ ΚΑΙ ΕΥΘΡΑΥΣΤΟΙ

Από την Αλεξάνδρα Κόλια

Γιώργος Γκικαπέπας
SILENT

ΦΩΝΗ ΒΩΩΝΤΟΣ

Καμία κραυγή δεν ακούγεται πιο δυνατά απ' τη σιωπή. Πότε με νεύματα και πότε ψιθυριστά, ο σκηνοθέτης εξηγεί πως η ταινία του «δεν ισχυρίζεται ότι σιωπή ίσον φυλακή και λόγος ίσον απελευθέρωση. Ισχυρίζεται ότι μπορεί να συμβαίνει ακριβώς το αντίθετο και αναρωτιέται τι σε κάνει να μιλάς και τι να σωπαίνεις».

Συνέντευξη στους
Ελένη Ανδρουτσόπουλου και Βασίλη Τερζόπουλο

Η ηρωίδα σας αρνείται να δεχτεί ότι δεν θα τραγουδήσει ξανά. Τι σημαίνει αυτό για εκείνη, και πώς το αξιοποιείτε δραματουργικά;

Η ηρωίδα τρομάζει, ντρέπεται και επιλέγει να απομονωθεί. Κλείνεται στον εαυτό της γιατί νιώθει ότι η «φωνή» της δεν είναι ακριβώς δική της. Οι άλλοι έχουν γράψει στον εσωτερικό της τοίχο ότι το κύκλωμα επικοινωνίας απαιτεί την προϋπόθεση του λόγου, ως κανόνα συμπεριφοράς και ελεύθερης βούλησης. Αλλά η ίδια βρίσκει ότι μέσα σ' αυτόν τον κανόνα δεν απελευθερώνεται. Η ταινία αναρωτιέται για το αν η φωνή και ο λόγος που εκφράζουμε εκφράζει ακριβώς αυτό που είμαστε. Γιατί, μπορεί μεν το να μιλάς όπως ο άλλος να μοιάζει ιδανική συνθήκη ελεύθερης έκφρασης, ταυτόχρονα όμως μπορεί να εκφυλίζει την έκφραση, παράγοντας τον ανθρωπότυπο «μιλάω άρα υπάρχω». Μέσα σ' αυτήν τη συνθήκη η Διδώ δεν μπόρεσε να χωρέσει ποτέ, γιατί ένιωθε ότι το «να μιλάς» δεν σημαίνει απαραίτητα ότι μιλάς σ' αλήθεια. Μέσα στη σιωπή της η Διδώ μεγενθύνει τις αισθήσεις της προσπαθώντας να καταλάβει την ίδια, τους άλλους και να εξηγήσει γιατί

τους αρνείται. Η Διδώ διεκδικεί την ακεραιότητά της μέσα στο άδειο παρατημένο σπίτι όπου γεννήθηκε χωρίς να ενοχλεί κανέναν, οι άλλοι είναι που δεν της το επιτρέπουν και γεννούν βία όταν την πλησιάζουν, ακόμα και όταν εξομολογούνται.

Είναι η δεύτερη ταινία σας. Και εδώ, πρωταγωνίστρια είναι η Κίκα Γεωργίου στο ρόλο της Διδώς. Πώς εργάζεστε μαζί της;
Ήδη από τις πρόβες για την *Πόλη των Παιδιών* καταλάβαμε με την Κίκα ότι είχαμε μια καλλιτεχνική χημεία που μας έκανε να συνεννοούμαστε χωρίς πολλή προσπάθεια. Θεωρώ φυσική συνέχεια τη συνεργασία μας στο *Silent*. Η ηθοποιός που θα ενσάρκωνε τη Διδώ έπρεπε να αποφασίσει να αφοσιωθεί ολοκληρωτικά σε μια σιωπηλή συμπεριφορά και να εξελίξει άλλους τρόπους έκφρασης. Η ηθοποιός που θα ενσάρκωνε τη Διδώ έπρεπε κατ' αρχήν να έχει μεγάλη σχέση με τη μουσική και το τραγούδι, και η Κίκα είχε και έχει. Η ηθοποιός έπρεπε να έχει εμπειρία από σπουδές κλασικού τραγουδιού, γιατί δεν έχουν καμία σχέση με άλλες φωνητικές σπουδές, και η Κίκα είχε. Η ηθοποιός έπρεπε να έχει την ικανότητα

να ακούει και να παύει την ορμή της λεκτικής έκφρασης, συνθήκη στην οποία η Κίκα μπορεί να λειτουργήσει εξαιρετικά. Προσπαθήσαμε να εντοπίσουμε τα ενδιαφέροντα παικτικά σημεία ενός τέτοιου χαρακτήρα και να βρούμε φόρμες που, χωρίς να «φωνάζουν», εκδηλώνουν τις πληγές και τα τραύματά της, συνειδητά η ασύνειδα. Μετά από ένα διάστημα αρκετών μηνών κατά τους οποίους μαζεύαμε υλικό και πληροφορίες, αρχίσαμε να χτίζουμε το «σώμα» της Διδώς και οι πρόβες για το διαμορφωμένο πλέον ρόλο κράτησαν άλλους πέντε μήνες, γιατί η μεγαλύτερη δυσκολία ήταν να επικοινωνεί σιωπηλά με τους άλλους ηθοποιούς. Η Διδώ, όπως και όλοι οι σιωπηλοί ρόλοι, αποκαλύπτονται σιγά σιγά, γι' αυτό και είναι εξαιρετικά δύσκολοι γιατί πρέπει ο θεατής να τους μαντεύει και να μπορεί να ανακαλύπτει πάνω τους τα στοιχεία που τους προδίδουν.

Οι ενδοοικογενειακές σχέσεις είναι μια δημοφιλής θεματική. Πώς προσεγγίζετε εσείς αυτό το θέμα;

Είναι αναπόφευκτο να προβληματίζει τους δημιουργούς, γιατί όλοι μας προερχόμαστε

από ένα περιβάλλον τα σημάδια του οποίου ανακαλύπτουμε συνήθως καθυστερημένα. Η οικογένεια για μένα είναι μια μορφή αγέλης, κάθε οικογένεια είναι και μια ξεχωριστή αγέλη με νόμους, κανόνες και κυρίως «συνήθειες». Αυτές οι φαινομενικά αθώες συνήθειες, διαμορφώνουν βαθιά και πολλές φορές ανεξίτηλα δεδομένα μέσα στον ψυχισμό των επιγόνων. Τα τέκνα κάθε αγέλης έχουν κληρονομήσει βιώματα και μια υπόγεια φιλοσοφία συμπεριφοράς που πολλές φορές δεν ελέγχεται μέσα στα χρόνια. Σταματούσαν πάρα πολλές φορές οι πρόβες με τους ηθοποιούς, γιατί εκείνοι ομολογούσαν πόσο έχει διαμορφώσει τη συμπεριφορά τους το σύστημα επικοινωνίας που επικρατούσε στην οικογένεια του καθενός τους. Ο τρόπος έκφρασης μας καθρεφτίζει τον τρόπο με τον οποίο έχουμε μεγαλώσει. Βέβαια, όλοι οι άνθρωποι είμαστε μέρος μιας αγέλης, μιας πόλης, μιας κοινωνίας και μιας εποχής, που σαν ομόκεντροι κύκλοι διαμορφώνουν το εσωτερικό μας τοπίο. Και για το λόγο αυτό, ο καθένας μας έχει πολλή δουλειά προκειμένου να βρει τη δική του ελευθερία και τη δική του φωνή.

Ηλίας Δημητρίου
SMAC

ΑΣΘΕΝΕΙΣ ΚΑΙ ΟΔΟΙΠΟΡΟΙ

Στα δραματικά γεγονότα της ζωής, πολλές σχέσεις δοκιμάζονται, αλλά και πολλές απρόσμενες σχέσεις γεννιούνται απ' το μηδέν. Όσοι γνωρίζουν τι σημαίνει το ακρωνύμιο του τίτλου είναι ίσως ήδη προετοιμασμένοι για κάποιου είδους «μαγεία» που προσπαθεί να νικήσει την αρρώστια.

Συνέντευξη στους **Ελένη Ανδρουτσοπούλου** και **Βασίλη Τερζόπουλο**

Πώς θα περιγράφατε τους δύο βασικούς χαρακτήρες και την ιδιαίτερη σχέση που αναπτύσσεται μεταξύ τους;

Η Ελένη είναι μια γυναίκα καριέρας. Τα έχει καταφέρει αρκετά καλά μέχρι τώρα. Έχει ένα ωραίο σπίτι, ένα ωραίο αυτοκίνητο και μια καλή θέση στην τράπεζα. Και ξαφνικά πέφτει σε τοίχο. Αρχόμενη λεμφαγγειακή διήθηση. Μ' άλλα λόγια, καρκίνος στον πνεύμονα. Αυτό

την κάνει να δει λίγο πέρα από τον εαυτό της. Ο Ανδρέας, από την άλλη, είναι ένας άστεγος πρώην εργολάβος οικοδομών, που βρέθηκε στον δρόμο εξαιτίας της οικονομικής κρίσης αλλά –κυρίως– λόγω του χαρακτήρα του. Πρόκειται για δύο εντελώς αντίθετους ανθρώπους, που φέρνει μαζί η ανάγκη. Η Ελένη έχει ανάγκη από μια ανθρώπινη συντροφιά, ενώ ο Ανδρέας απλώς από ένα ζεστό μπάνιο...

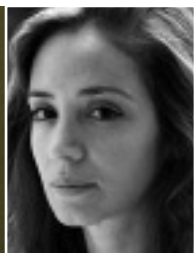
Η ηρωίδα της ταινίας, προσπαθώντας να διαχειριστεί την αρρώστια της, αναζητά

την ελπίδα. Πώς αλλάζει η ανάγκη της αυτή την κοσμοθεωρία της;

Η ηρωίδα δεν αναζητά την ελπίδα. Φοβάται. Φοβάται τον θάνατο που βλέπει να έρχεται, αλλά αυτό που φοβάται περισσότερο είναι το ότι θα τον αντιμετωπίσει μόνη της. Έτσι προσπαθεί να πιαστεί από οποιαδήποτε σανίδα σωτηρίας βρίσκει μπροστά της, και τα κάνει θάλασσα πληγώνοντας τον εαυτό της και τους γύρω της. Η ανάγκη της αυτή την φέρνει αντιμέτωπη με τον εαυτό της και το παρελθόν της. Κι αυτό που καταφέρνει δεν είναι το να αλλάξει την κοσμοθεωρία της, αλλά το να συμβιβαστεί και να αποδεχτεί αυτό που της συμβαίνει. Και αυτό δεν είναι καθόλου λίγο.

Εκτός από σκηνοθέτης είστε και ο βασικός παραγωγός της ταινίας. Ποιες είναι οι δυσκολίες αυτού του διττού ρόλου;

Πρέπει να πω ότι είχα αρκετούς ενδοιασμούς στην αρχή. Ο σκηνοθέτης συνήθως ζητά κάτι από τον παραγωγό και ο παραγωγός τού το παρέχει ή όχι, μετά από μια «δημιουργική» συζήτηση (γέλια). Έχοντας και τους δύο ρόλους όμως, συνεχώς κινδυνεύεις να υποκύψεις στις απαιτήσεις του σκηνοθέτη και να τινάξεις τον προϋπολογισμό στον αέρα και από την άλλη κινδυνεύεις να περιορίσεις τις καλλιτεχνικές απαιτήσεις σε σημείο βλαπτικό για την ταινία. Δεν ήταν καθόλου εύκολο αλλά είχα στο πλευρό μου έναν εξαιρετικό διευθυντή παραγωγής, τον Γιώργο Ζέρβα, που με βοήθησε πάρα πολύ στο κομμάτι αυτό.

Τζόις Α. Νασσαούτι

ΚΑΥΣΩΝΑΣ

ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΤΟΝ ΗΛΙΟ ΤΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ

Παρά όσα λέγονται για το φως της Μεσογείου, η αλήθεια είναι πως δεν πρόκειται για κάτι τόσο αθώο. Μια σκηνοθέτις που μεγάλωσε μεταξύ Κουβέιτ και Αθήνας μπορεί ν' αναγνωρίσει τα μυστήρια και τις αλήθειες που λαμβάνουν χώρα κάτω από τον καυτό ήλιο. Αφηγείται λοιπόν την ιστορία ενός νεαρού μετανάστη – φύλακα μιας βίλας που δεν κατοικείται. Τι θέλει να πει στο κοινό της;

Συνέντευξη στους **Βασίλη Τερζόπουλο** και **Ελένη Ανδρουτσοπούλου**

Έχετε ζήσει στη Βηρυτό, το Κουβέιτ αλλά και στην Αθήνα. Έχετε νιώσει ποτέ ξένη ή έχετε βιώσει τον ρατσισμό; Έχω ζήσει σε πολλές πόλεις και παντού ένιωθα ξένη. Μου αρέσει να εξερευνώ καινούργια μέρη και να βιώνω το διαφορετικό. Η έννοια του έθνους δεν έχει πραγματική αξία για μένα και στην πραγματικότητα τη συνδέω με τη βία και την εξουσία. Νιώθω αγάπη και νοσταλγία για ότι συνδέεται με τη Μεσόγειο: το ζεστό αεράκι, τη μυρωδιά του γιασεμιού,

το αλάτι της θάλασσας και το καθαρό φως... Ποτέ δεν υπήρξα δέκτης ρατσιστικής συμπεριφοράς, ίσως γιατί είμαι γυναίκα και το δέρμα μου είναι ανοιχτόχρωμο. Ωστόσο υπήρξαν συχνές υποσυνείδητες ή συγκαλυμμένες εκδηλώσεις ρατσιστικής συμπεριφοράς εις βάρος μου, που είναι ωστόσο πιο εύκολα διαχειρίσιμες και δεν μπορούν να συγκριθούν με τις ταξικές διακρίσεις ή τις διακρίσεις φύλου.

Στην ταινία είναι πολύ έντονη η εικόνα της έλλειψης βασικών αγαθών όπως το νερό, σε συνθήκες οικονομικής ευμά-

ρειας. Γιατί επιλέξατε να μιλήσετε γι' αυτήν την αντίφαση;

Στην ταινία, όπως και στην αληθινή ζωή, την ευμάρεια τη γεύονται οι λίγοι. Αυτή η αντίθεση που δημιουργείται αποτυπώνεται στον *Καύσωνα* μεγενθυμένη, καθώς μου αρέσει το «σύμπαν» που δημιουργώ να είναι κάπως αφαιρετικό, σαν σε κατάσταση ονείρου, ελεγχόμενης, στην ουσία εφιαλτικής αισθητικής. Όπως ακριβώς ο χρόνος δράσης της ταινίας, που δεν ήθελα να δηλώνεται ακριβώς: βρισκόμαστε κάπου στο παρόν, στο παρελθόν, στο μέλλον;

Τελικά η δίψα για νερό συμβολίζει στην ταινία σας τη δίψα για αξίες όπως η ελευθερία και η ισότητα;

Αυτή είναι μια πολύ ευπρόσδεκτη ανάγνωση και προσέγγιση της ταινίας που για να είμαι ειλικρινής δεν είχα σκεφτεί να συμπεριλάβω. Το θέμα του νερού και της έλλειψής του ήταν κάτι που έπρεπε να τεθεί σε συνάρτηση με την έντονη ζέστη ώστε να δημιουργήσει ένταση. Πρόθεσή μου ήταν η ταινία να εκφράσει τον εφιάλτη του Ασράφ, κυρίως μέσω των αισθήσεών του. Δεν θέλω να δώσω την εντύπωση ότι θέλω να περάσω ένα μήνυμα. Προτιμώ να μοιραστώ με το κοινό ένα συναίσθημα, μια στενάχωρη διάθεση, κάτι πιο ανοιχτό κι αφηρημένο, και να αφήσω τον ίδιο τον θεατή να ερμηνεύσει όπως θέλει τα όσα βλέπει και ακούει.

Δημήτρης Αθανιάς
INVISIBLE

Μιλήστε μας για τον κεντρικό ήρωα της ταινίας σας, αυτόν τον άντρα σε απόγνωση που προσπαθεί να διαχειριστεί τις δυσκολίες της ζωής.

Ο Άρης είναι γύρω στα 38, χωρισμένος μ' έναν μικρό γιο που μένει με τη μητέρα του, δουλεύει και μένει μόνος πια, σε μια βιομηχανική περιοχή. Ο τίτλος της ταινίας πα-

ραπέμπε ακριβώς στον ήρωα, αλλά και σ' έναν ολόκληρο κόσμο που παραμένει αόρατος. Δεν επέλεξα τυχαία τον Ασπρόπυργο για την τοποθέτηση της δράσης. Αυτό που με ιντριγκάρει στον Άρη είναι το ότι δεν αποδέχεται τη θέση που τού ορίζει το περιβάλλον του. Επαναστατεί με τον δικό του τρόπο.

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΡΗΜΟΣ

Ένας άνδρας κοντά στα σαράντα απολύεται από ένα εργοστάσιο και τότε ωριμάζει μέσα του η ιδέα της εκδίκησης. Ο σκηνοθέτης θεωρεί ότι σκηνοθετεί ένα «αστικό γουέστερν» και εξηγεί τι σημαίνει να είσαι «ένας φτωχός και μόνος καουμπόι» στην Ελλάδα της κρίσης.

Συνέντευξη στους **Βασίλη Τερζόπουλο** και **Ελένη Ανδρουτσπούλου**

Καταλυτικό ρόλο στην εξέλιξη της ιστορίας αποτελεί η παρουσία ενός μικρού παιδιού. Πώς ήταν η συνεργασία μ' ένα τόσο μικρό παιδί σε απαιτητικό ρόλο;

Δεν είναι η πρώτη φορά που συνεργάζομαι με παιδιά. Στις 2000+1 Στιγμές και στην Πόλη των Θαυμάτων είχα επίσης παιδιά σε κεντρικούς ρόλους. Η δυσκολία είναι μέχρι να συναντήσω το κατάλληλο παιδί. Όταν βρεθεί απέναντι μου και δω στο βλέμμα του αυτά που ψάχνω, χρειάζομαι λίγα λεπτά για να καταλήξω ότι είναι «ο ρόλος». Μετά, η συνεργασία στο γύρισμα γίνεται σχεδόν μαγικά, με ελάχιστες οδηγίες.

Πώς η ανατροπή της καθημερινότητας και η αδικία μπορούν να οδηγήσουν έναν άνθρωπο σε ακραίες συμπεριφορές;

Ουσιαστικά πρόκειται για ανατροπή της ίδιας της ζωής. Ο Άρης έχει την αίσθηση ότι του αρνούνται τη θέση του στον κόσμο, τον πετάνε έξω απ' αυτόν. Πράγμα που σημαίνει ότι τον καταδικάζουν σε θάνατο. Απέναντι σ' αυτόν τον ακραίο και σκληρό παραλογισμό, ο ήρωας προσπαθεί να αμυνθεί και αντιδρά το ίδιο ακραία και σκληρά, με τρόπο ενστικτώδη και άμεσο. «Κάποιοι πρέπει να πεθάνουν;» είναι η φράση κλειδί που απευθύνει ο ίδιος χωρίς να παίρνει απάντηση.

ΕΝΑ ΟΠΛΟ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΒΙΑΣ

Ο τίτλος εργασίας της τελευταίας, πολυαναμενόμενης ταινίας του Έλληνα σκηνοθέτη ήταν *Καλάσνικοφ*. Η ιστορία πέντε εφήβων που στήνουν μια ένοπλη συμμορία μπορεί να δανείζεται τον τίτλο της από το θεατρικό κείμενο του Φρανκ Βέντεκιντ, αλλά παραμένει εκρηκτική, όπως κι η συζήτηση που ακολούθησε την πρεμιέρα στην αίθουσα Τώνια Μαρκετάκη, την Κυριακή 8 Νοεμβρίου. Ο Βασίλης Τερζόπουλος κράτησε σημειώσεις.

Τι διάσταση θεωρείτε ότι παίρνει στα μάτια των νέων ανθρώπων το εύκολο χρήμα και η εξουσία σε μια χώρα όπως είναι η δική μας αυτή την περίοδο, μια χώρα σε ηθική και οικονομική κρίση;

Αυτή η ταινία για μένα είναι το τρίτο κομμάτι μιας τριλογίας που πολλοί πίστευαν ότι είναι μόνο για τη μετανάστευση, αλλά ήταν για τη βία ουσιαστικά, όπως συνειδητοποιώ μετά από δέκα χρόνια. Αυτή η ταινία νομίζω είναι λίγο πιο περίπλοκη από τις προηγούμενες, όπου έχουμε τον εξουσιαζόμενο και τον εξουσιαστή, το θύμα και το θύτη, που είναι πιο ξεκάθαρες έννοιες και κατηγορίες και με τις οποίες μπορούμε να ταυτιστούμε όλοι εξ αποστάσεως. Πιστεύω ότι αυτό το συγκεκριμένο κεφάλαιο της τριλογίας είναι λίγο πιο πολύπλοκο και ουσιαστικά μιλάει για τον φασισμό μέσα σε όλους μας και πώς αυτά τα «αγγελικά πρόσωπα» των πρωταγωνιστών τελικά έχουν πάρα πολύ μαύρες ψυχές. Θα ήθελα να εστιάσω πιο πολύ σε αυτό, παρά σε μια ιδέα της παρακμής, που όντως υπάρχει και στην ταινία. Πολλές φορές περιπαίζω με αυτό το πράγμα με μια ειρωνική ματιά με τα συνθή-

ματα και τα διάφορα γκράφιτι που έχουν στολίσει την Αθήνα την τελευταία εφταετία και είναι αριστουργηματικά.

Η ταινία επιμένει πολύ στο περιθώριο ή ακόμα και έξω από το περιθώριο της σχέσης των γονέων με αυτά τα παιδιά. Παίρνετε θέση προτείνοντας ταυτότητα για τον σύγχρονο ελληνικό κινηματογράφο;

Αυτή η ιστορία προήλθε από ένα πραγματικό γεγονός, τρία-τέσσερα χρόνια πριν, όταν μια συμμορία νεαρών δρούσε στην Αθήνα, κάνοντας διαρρήξεις, ενώ είχαν διαπράξει μεχρι και βιασμό. Εγώ συγκέντρωσα και διάβασα τις ειδήσεις γι' αυτή την ομάδα, ξεκίνησα δηλαδή με τη βασική συνθήκη της ιστορίας μου, αλλά μετά η ταινία πήγε αλλού. Η ιδέα του μικρού, κοινού, ποινικού εγκλήματος συναντά το ερωτικό πάθος, την επιθυμία, συναντά μια κακοχωνεμένη ιδεολογική τοποθέτηση ώσπου το φινάλε να μην το καθορίζουν οι ιδέες αλλά η αλληλουχία των γεγονότων. Η απάντηση που δίνει η ίδια η ταινία βρίσκεται στην ίδια τη βία. Σε μια κοινωνία εθισμένη και πολιτικά και κοινωνικά σε αυτό το πράγμα, και το είδαμε άλλωστε και τις τελευταίες ημέρες με τα τραγελαφικά περιστατικά στην Αθήνα, θα έλεγα πως είναι μια απάντηση σε αυτό. Η βία δεν συγχωρείται και δεν δικαιολογείται με τίποτα, κι αυτό είναι μια ουμανιστική ματιά. Αυτό μπορεί να είναι κάτι που έμαθα στην πορεία αυτής της τριλογίας, μπορεί να είναι και μια αναθεώρηση ιδεών και τοποθετήσεων που είχα εγώ ο ίδιος στο παρελθόν. Αν δω τον εαυτό μου όταν ήμουν δεκαεπτά από τη στιγμή και τον τόπο όπου βρίσκομαι τώρα στο σύμπαν, τρομάζω με το «απόλυτο» που είχα στο μυαλό μου όταν ήμουν έφηβος και νέος. Νομίζω η εφηβεία και η νιότη, ενώ είναι η έκρηξη και το ξύπνημα της άνοιξης, είναι συνάμα και κάτι σκοτεινό μέσα σε αυτό το απόλυτο που έχει. Με τη νεότητα, όλα είναι ή μαύρα ή άσπρα, ενδιάμεσες

Κωνσταντίνος Γιάνναρης

ΤΟ ΞΥΠΝΗΜΑ ΤΗΣ ΑΝΟΙΞΗΣ

αποχρώσεις δεν υπάρχουν, δεν χωράει καμία αμφισβήτηση, δεν χωράει κανένας συμβιβασμός. Αυτό μπορεί να είναι λυτρωτικό, αλλά και πάρα πολύ καταστροφικό.

Ποιος είναι ο λόγος των φωτογραφιών στην ταινία;

Ήταν ένα πείραμα εκ μέρους μου, να δώσω τα γεγονότα με διαφορετικό τρόπο. Αν το σκεφτώ καλύτερα υπάρχουν τρεις πτυχές. Πρώτα απ' όλα είναι τα social media, οι selfies, ο ναρκισσισμός της ίδιας της φωτογραφίας από τα social media. Ανά πάσα στιγμή φωτογραφίζουμε την ύπαρξή μας. Δεύτερον, το θέμα του χρόνου, είναι ένα παιχνίδι με το χρόνο, παγώνω το χρόνο πάνω στα πρόσωπα των παιδιών για να αφήσω και το θεατή να καταλάβει τι κρύβουν αυτά τα αγγελικά πρόσωπα. Είναι ένα πολύ ωραίο ρητό που διάβασα χθες που λέει πως δεν υπάρχει κανένας τρόπος μέσα από τα πρόσωπα να αντιληφθούμε τα κίνητρα του ανθρώπου. Και για αυτό το λόγο προσπαθώ με τη φωτογραφία να δω ποια είναι τα κίνητρα μέσα από τα πρόσωπα των παιδιών. Συνάμα μου αρέσει η εικαστική διάσταση που δίνει μια αίσθηση κόμικς, ότι ζούμε, ότι περνάνε οι πρωταγωνιστές δηλαδή σαν σε ψηφιακό κόμικς. Λες και από μια άποψη δεν είναι πραγματικότητα, είναι το

«comics of the mind».

Σε αυτή την ταινία δεν φαίνεται να υπάρχει από την πλευρά σας συμπάθεια προς τα πρόσωπα, ισχύει κάτι τέτοιο;

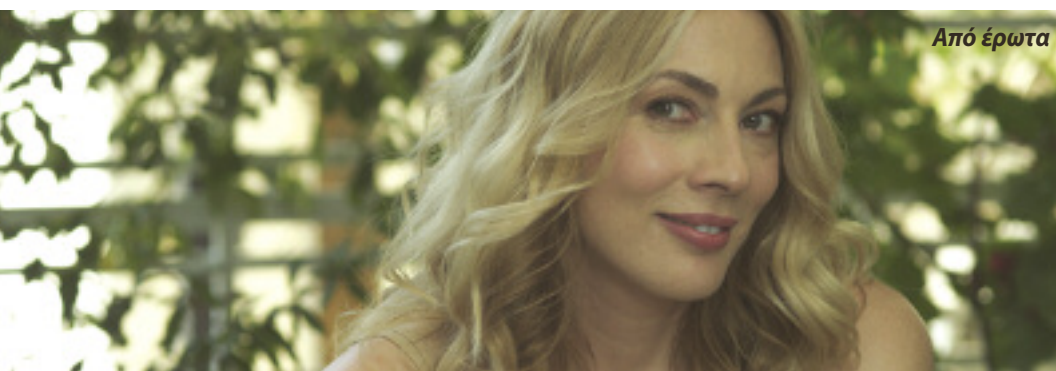
Δεν ισχύει. Το θέμα, όμως, έχει αποκτήσει μια τραγικότητα η οποία ορίζει το δράμα από την αρχή του μέχρι το τέλος, κι αυτή η τραγικότητα ορίζει τη σκληρή πορεία των ηρώων μου. Ξέρετε, όταν βγήκε η ταινία *Από την άκρη της πόλης*, θεωρήθηκε για τα τότε δεδομένα, όχι μόνο στην Ελλάδα αλλά και στην Ευρώπη, πολύ σκληρή. Πολλοί μου είπαν πως ήταν δεκαπέντε, είκοσι τοις εκατό πιο σκληρή απ' ό,τι έπρεπε. Γι' αυτό τώρα μιλάμε για μια διαφορετική χρονική στιγμή στην ιστορία της χώρας και της Ευρώπης. Αυτό που τα προηγούμενα χρόνια ήταν σκληρό, τώρα φαντάζει λίγο νοσταλγικό. Επίσης, είναι πολύ πιο εύκολο να ταυτιστείς με μια ομάδα ξεριζωμένων από την πρώην Σοβιετική Ένωση που βρίσκονται στο περιθώριο ενός μεγάλου αστικού κέντρου, όπως το κέντρο της Αθήνας, που προσπαθεί να επιβιώσει και να μπει μέσα σ' αυτό. Είναι μια ιδέα με την οποία μπορείς να ταυτιστείς πολύ πιο εύκολα – ιδίως οι τριαντάρηδες και οι σαραντάρηδες εκείνη την εποχή ήταν πιο εύκολο να ταυτιστούν, όταν ήταν στην παραβατικότητα, αλλά από ασφαλή απόσταση.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΟΠΙΑ

Η πολύμορφη όψη της σύγχρονης εγχώριας παραγωγής αποκαλύπτεται στο ελληνικό πρόγραμμα του φεστιβάλ, όπου περιλαμβάνονται ταινίες από όλα τα κινηματογραφικά είδη που έκαναν ήδη την πρεμιέρα τους σε ελληνικό έδαφος και ταξιδεύουν εντός κι εκτός συνόρων.

Από την **Αλεξάνδρα Κόλια**

Το ελληνικό σινεμά βρίσκεται σε πρώτο πλάνο στο 56ο Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης, αποτυπώνοντας την εικόνα ενός εγχώριου κινηματογράφου ανήσυχου που ξεπερνά τα όρια και απευθύνεται στον θεατή με ειλικρίνεια και τόλμη. Οι Έλληνες δημιουργοί ανατέμνουν τη σύγχρονη πραγματικότητα, φέρνοντας στο προσκήνιο τις διαφορετικές όψεις της, μέσα από προσεγγίσεις και σκηνοθετικά στυλ που ποικίλλουν. Εστιάζοντας στις ελληνικές ταινίες που έχουν ήδη πραγματοποιήσει πρεμιέρα, συναντάμε φιλμ που υπόσχονται ξεχωριστές κινηματογραφικές εμπειρίες. Πανελλήνια πρεμιέρα, σε ειδική προβολή, θα πραγματοποιήσει στη Θεσσαλονίκη η πολυαναμενόμενη ταινία **Chevalier** της Αθηνάς Ραχήλ Τσαγγάρη, μετά το ταξίδι της στα φεστιβάλ του Λοκάρνο, του Λονδίνου (βραβείο καλύτερης ταινίας) και του Σαράγεβο (βραβείο ερμηνείας για το σύνολο του καστ και Ειδική Μνεία της Επιτροπής). Η ταινία, μια ξεχωριστή ματιά στον ανδρικό ψυχισμό, εκτυλίσσεται στη βάση ενός διασκεδαστικού και ανταγωνιστικού παιχνιδιού που θα αναδείξει «τον καλύτερο γενικότερα», με πρωταγωνιστές τους Γιώργο Κέντρο, Πάνο Κορώνη, Βαγγέλη Μουρίκη, Μάκη Παπαδημητρίου, Γιώργο Πυρπασόπουλο και Σάκη Ρουβά. Στο **Τετάρτη 04:45**, ένα φιλμ νουάρ γεμάτο σασπένς με φόντο την αθηναϊκή νύχτα, ο σκηνοθέτης Αλέξης Αλεξίου καταγράφει το ανελέητο κυνηγητό ενός άνδρα με τον χρόνο, στην προσπάθειά του να διασώσει όλα όσα δίνουν νόημα στη ζωή του: το χρεοκοπημένο τζαζ κλαμπ που διευθύνει και την οικογένειά του που καταρρέει. Σαν εφιάλτης εκτυλίσσεται το ατμοσφαιρικό **Σύμπτωμα** του Άγγελου Φραντζή, όπου κάπου σ' ένα απομακρυσμένο ελληνικό νησί, ένα αλλόκοτο πλάσμα σκορπά τον πανικό στη μικρή κοινότητα. Ποιοι ανεξήγητοι δεσμοί ενώνουν αυτό το «τέρας» με μια νεαρή γυναίκα του νησιού που βιώνει την υπαρξιακή της κρίση; Από την άλλη, ο έρωτας πρωταγωνιστεί σε αρκετές από τις ελληνικές ταινίες πρόσφατης παραγωγής που θα παρουσιαστούν στο 56ο Φεστιβάλ. Με ευθύτητα και ευαισθησία, η Ελισάβετ Χρονοπούλου στην ταινία **Μικρή Άρκτος** εστιάζει σε δυο χαρακτήρες εντελώς αποπροσανατολισμένους, που προσπαθούν απελπισμένα να αγαπηθούν με κάθε τρόπο, και αφηγείται το χρονικό της παθιασμένης ερωτικής σχέσης τους, δοσμένης αποκλειστικά μέσα από την οπτική γωνία του άνδρα – ενός ανθρώπου που κακοποιεί τη γυναίκα-αντικείμενο του πόθου του. Στις **Όχθες** του Πάνου Καρκανεβάτου ο έρωτας ακροβατεί ανάμεσα στη ζωή και το θάνατο, σε ένα ποτάμι-σύνορο μεταξύ Ανατολής και Δύσης. Εκεί, οι πορείες και οι ζωές ενός νεαρού φαντάρου-ναρκαλιευτή και μιας γυναίκας που περνά απέναντι παιδιά λαθρομετανάστες, διασταυρώνονται με απρόβλεπτες συνέπειες, σκιαγραφώντας μια σκληρή πραγματικότητα, οι ήρωες της οποίας «διαβαίνουν» καθημερινά τις πύλες του Άδη. Οι συγκινητικές στιγμές εναλλάσσονται με το γέλιο αλλά και τις ανατροπές στο φιλμ **Από έρωτα**, στο οποίο ο Θοδωρής Αθερίδης μεταφέρει στη μεγάλη οθόνη το ομώνυμο θεατρικό έργο του και υποδύεται έναν άνδρα ο οποίος υποφέρει εξαιτίας του έρωτα, διχασμένος ανάμεσα σε δύο γυναίκες που συνυπάρχουν στη ζωή του με απροσδόκητο τρόπο. Σε νουάρ μονοπάτια κινείται η ταινία **Illusion** του Σάββα Καρύδα, ο κεντρικός ήρωας της οποίας έλκεται παράφορα από μια μοιραία γυναίκα και μπλέκει σε μια επικίνδυνη δίνη ψεμάτων, εξαπάτησης και κινδύνου, ανήμπορος να ξεχωρίσει το όνειρο από την πραγματικότητα. Μέσα από τις νέες ελληνικές ταινίες της σεζόν αναδύεται ένα εξαιρετικά ενδιαφέρον μωσαϊκό ανθρωπίνων ιστοριών: ας τις ανακαλύψουμε στις αίθουσες του 56ου Φεστιβάλ.

56ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ
ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ημερήσιο Πολιτικό και Οικονομικό Εφημερίδα

ΑΡΧΗ, ΣΑΒΒΑΤΟ / ΔΕΥΤΕΡΑ 2014

Έγκυρη. Αντικειμενική. Υπεύθυνη ενημέρωση

ΜΑΣ ΑΝΑΔΕΙΞΑΤΕ
ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ
ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ
ΓΙΑ 5^η ΦΟΡΑ.
ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ!

 AEGEAN
A STAR ALLIANCE MEMBER

    aegeanair.com

Αρνό Ντεπλεσέν

Λίγες είναι πλέον οι περιπτώσεις σκηνοθετών που χτίζουν ταινία προς ταινία ένα προσωπικό παράλληλο σύμπαν και μας επιτρέπουν να ξαναγνωρίσουμε χαρακτήρες στην πορεία του χρόνου, που μοιάζουν να αποκαλύπτουν τα μύχια μυστικά του δημιουργού τους. Ο Γάλλος σκηνοθέτης Αρνό Ντεπλεσέν, μεγάλος καλεσμένος του 56ου Φεστιβάλ, αποκαλύπτει στο κοινό πώς φτιάχνει «εκλεκτικό σινεμά για το λαό».

Συνέντευξη στην Αγγελική Πέτρου

ΞΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ΤΟ ΟΙΚΕΙΟ

Ο φρουρός

Στις ταινίες σας κάποιες φορές οι χαρακτήρες φέρουν τα χαρακτηριστικά και τις ιδιότητες των λογοτεχνικών ηρώων, καθώς φαίνονται να έχουν μια επαναλαμβανόμενη παρουσία (για παράδειγμα ο Πολ Ντενταλούς). Τους βλέπουμε σταδιακά να αναπτύσσονται και να ωριμάζουν. Θα μπορούσατε να μας πείτε πώς δουλεύετε με τους χαρακτήρες;

Είναι αλήθεια ότι έχω επιστρέψει τρεις φορές στο χαρακτήρα της Εστέρ. Αυτές οι νέες γυναίκες, τις οποίες προσωποποιεί η Εστέρ, έχουν έναν δικό τους τρόπο ύπαρξης στον κόσμο που με γοητεύει... Ο Πολ Ντενταλούς –τον έχω ήδη αποτυπώσει δύο φορές– έχει διαφορετικές ηλικίες. Ακόμη και τρεις, καθώς ο νεαρός καταθλιπτικός άνδρας από το *Μια χριστουγεννιάτικη ιστορία* ονομαζόταν και αυτός Πολ. Στο *Ρηγάδες για μια ντάμα* και μετά στο *Μια χριστουγεννιάτικη ιστορία* ξαναβρήκα δύο φορές την οικογένεια Βουϊγιάρντ, αλλά με άλλα πρόσωπα, άλλα οικογενειακά μέλη... Ας πούμε, στην ηλικία μου, ακολουθώντας τα χνάρια του Ίνγκμαρ Μπέργκμαν, συνειδητοποιώ ότι έχω στη διάθεση μου μια εικοσαριά μάσκες, άλλα τόσα κοστούμια, κάποια αξεσουάρ. Και στην κάθε ταινία, ξαναβγάζω αυτές τις μεταμφιέσεις από τη βαλίτσα μου και προσπαθώ να επινοήσω καινούριες προσωπικότητες μ' αυτά τα παλιά ρούχα.

Η τελευταία σας ταινία *Τα χρυσά μας χρόνια* αποτελεί φόρο τιμής στη νεολαία και στα σημαντικά γεγονότα και στις σχέσεις που μας καθορίζουν στη ζωή. Υπάρχουν αυτοβιογραφικά στοιχεία στην ταινία;

Πάντοτε ζητάω από τους ηθοποιούς μου να μου δίνουν κάτι οικείο, μοναδικό, σχεδόν επαίσχυντο... Πρόκειται για μια μορφή απρέπειας... Προσπαθώ, λοιπόν, εγώ ο ίδιος, να προσαρμοστώ στο ίδιο σύστημα κανόνων και να γίνω ο ίδιος ο δικός μου εξοπλισμός, το δικό μου υλικό. Έχω την αίσθηση ότι δεν είμαστε ποτέ αρκετά διαχυτικοί. Ωστόσο, σε αντίθεση με τον Πολ, η μητέρα μου βρίσκεται ευτυχώς εν ζωή και είναι μια γυναίκα πολύ λογική. Δεν έχω επισκεφτεί ποτέ τη Ρωσία, παρά μόνο γι' αυτό το γύρισμα. Ναι, μερικές γυναίκες σημάδεψαν τη ζωή μου... Αλλά φοβάμαι ότι οι ήρωές μου δεν έχουν ζωές πιο συναρπαστικές απ' τη δική μου.

Όμως αυτό το συναίσθημα της απρέπειας, της «σχεδόν αυτοβιογραφίας», είναι αυτό ακριβώς που αγαπώ τόσο στον Φρανσουά Τριφώ.

Συχνά ανακύπτουν υπαρξιακά και φιλοσοφικά ζητήματα στις ταινίες σας. Παρ' όλα αυτά, συγχρόνως το χιούμορ είναι εξίσου σημαντικό, καθώς μέσω της οπτικής σας γλώσσας προσπαθείτε να διασκεδάσετε το φιλοσοφικό βάρος των ζητημάτων που εξετάζονται. Θα θέλατε να μας πείτε μερικά πράγματα γι' αυτό;

Μα ναι, προσπαθώ να διασκεδάσω τους θεατές! Απ' την αρχή έως το τέλος των ταινιών μου, προσπαθώ να τους αιχμαλωτίσω και όχι να τους αφήσω. Το ότι φιλοσοφικά ερωτήματα εμφανίζονται εδώ και εκεί είναι ευτυχές. Ας πούμε ότι προσπαθώ να συλλάβω τη φιλοσοφική πλευρά που διαπερνά τις ιστορίες μου και το σινεμά είναι ένα θαυμάσιο εργαλείο γι' αυτόν τον σκοπό.

Η ζωή των νεκρών

Τζίμι Π. – Η ψυχοθεραπεία ενός Ινδιάνου των πεδιάδων

Μια Χριστουγεννιάτικη ιστορία

Η δομή της «οικογένειας» στις ταινίες σας είναι κάπως αντισυμβατική και απεικονίζεται σε πολλές εναλλακτικές εκδοχές. Σε ποιο βαθμό καθορίζει το ποιο είμαστε η σχέση μας με την οικογένεια;

Στην πρώτη μου ταινία *Η ζωή των νεκρών*, συνέλαβα την οικογένεια σαν μια μικρή κοινωνία, μια κοινωνία μικροσκοπική. Ως τέτοια, μου επέτρεπε να συνενώσω πληθώρα ηθοποιών. Στην πρώτη μου ταινία λοιπόν, όπως και στην τελευταία μου, ίσως, είχα μια μεγάλη επιθυμία να «παίζω» με όσο το δυνατόν περισσότερους ηθοποιούς! Η οικογένεια μου επέτρεψε να ενώσω ξανά μια ομάδα. Στις επόμενες ταινίες μου, ας πούμε ότι προτιμώ να ρίχνω το βάρος στις προσωπικότητες μιας οικογένειας δυσκίνητης. Προσπαθώ να επινοώ ήρωες και ηρωίδες, αλλά λατρεύω εκείνο το σημείο όπου βλέπουμε τη μητέρα του μοναχικού ήρωα. Ξαφνικά, δεν μπορεί πλέον να προσποιηθεί,

να κρυφτεί στο μυστήριο. Πέφτει από τον θρόνο του. Νάτος τώρα, αναγκασμένος να υπομείνει τη γελοιοποίηση του να έχει μια οικογένεια...

Σε παλαιότερη συνέντευξη αναφέρατε ότι οι ταινίες σας είναι χυδαίες και ότι αυτό ακριβώς αγαπάτε σε αυτές. Αυτή η χυδαioτητα αντικατοπτρίζεται στο έργο σας;

Περισσότερο από χυδαίες, θα επέλεγα τη λέξη «λαϊκές», «κοινές» ή «ασήμαντες» ή «μη ευγενείς»... Μου αρέσει που στο σινεμά η διαφορά μεταξύ του ευγενούς και του ασήμαντου δεν έχει νόημα. Το σινεμά γεννήθηκε ως μια τέχνη δημόσια, λαϊκή. Το ότι έγινε αντικείμενο έμπνευσης της αριστοκρατίας είναι ένα γεγονός που έχει αποσιωπηθεί από τις απαρχές του σινεμά. Όμως δεν βλέπω τη διαφορά μεταξύ μιας ταινίας ενός auteur και μιας ταινίας από στούντιο παραγωγής. Και οι δύο μπορούν να

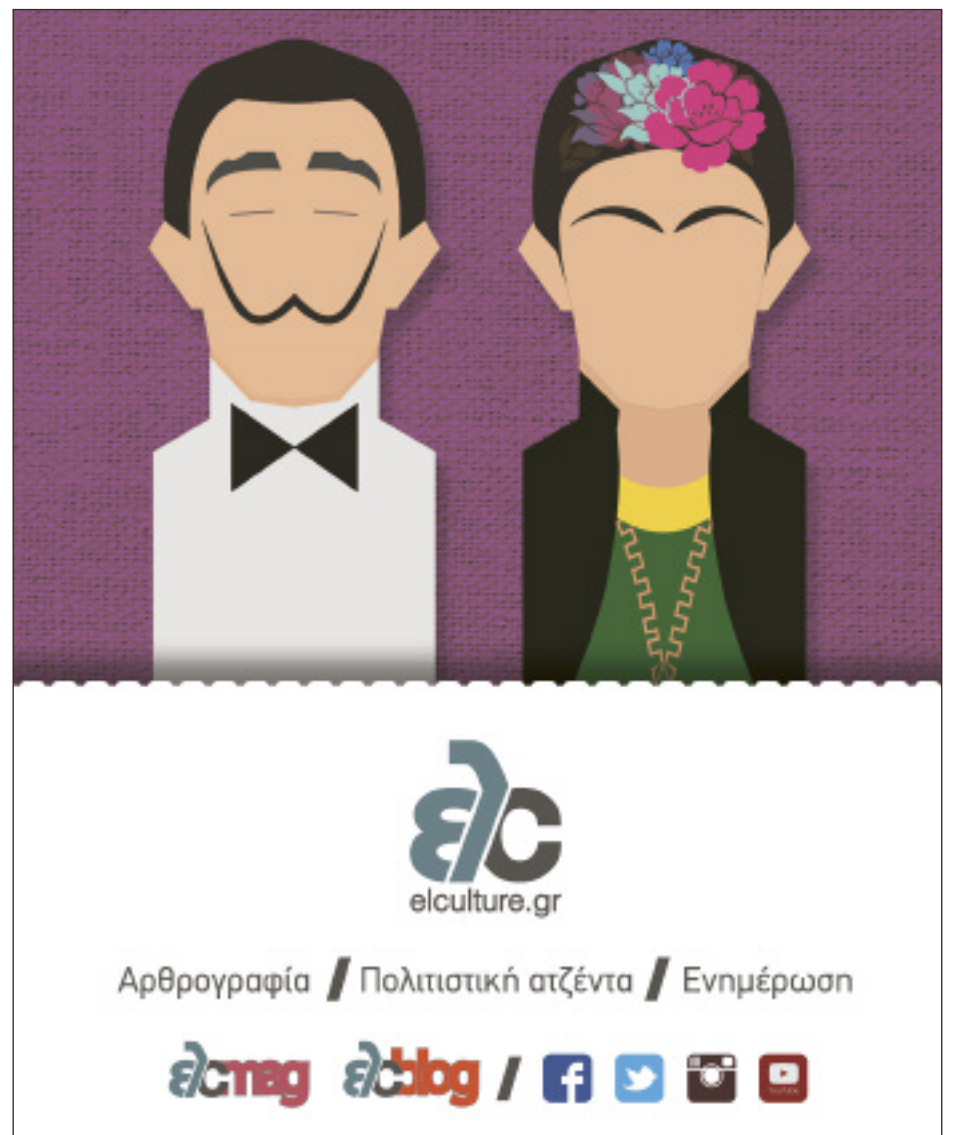
ΠΑΝΤΟΤΕ ΖΗΤΑΩ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΗΘΟΠΟΥΣ ΜΟΥ ΝΑ ΜΟΥ ΔΙΝΟΥΝ ΚΑΤΙ ΟΙΚΕΙΟ, ΜΟΝΑΔΙΚΟ, ΣΧΕΔΟΝ ΕΠΑΙΣΧΥΝΤΟ... ΠΡΟΚΕΙΤΑΙ ΓΙΑ ΜΙΑ ΜΟΡΦΗ ΑΠΡΕΠΕΙΑΣ...

είναι ενοχλητικές ή παρόμοιες ή τρελά δημιουργικές. Την έκπληξη, το μοντέρνο την εφεύρεση μπορούμε να τα συναντήσουμε σε μια ταινία κάποιου συγκεκριμένου φιλικού είδους ή σε ένα blockbuster. Ο Χίτσκοκ είναι ένας πειραματικός ή εμπορικός κινηματογραφιστής; Το ερώτημα αυτό δεν έχει νόημα. Η αγάπη μου για τον κινηματογράφο –κυρίως τον γαλλικό– με ωθεί να προσπαθώ να μην κάνω διακρίσεις μεταξύ του ευγενούς και του λαϊκού... (Νομίζω επίσης ότι το σινεμά είναι η μόνη τέχνη όπου οι ιδέες του μοντέρνου και του κλασικού εναλλάσσονται με τόση ταχύτητα!)

Ο Ματιέ Αμαλρίκ είναι ένας από τους τακτικούς συνεργάτες σας. Θα μπορούσατε να μας πείτε μερικά λόγια για την επαγγελματική σχέση που έχετε αναπτύξει; Τι σας εμπνέει στο παίξιμό του;

Για μένα, ο Ματιέ είναι στη Γαλλία ότι είναι ο Μαρτσέλο Μαστρογιάννι για την Ιταλία του χθες. Μπορεί να τα παίξει όλα. Χωρίς αμφιβολία, διότι βλέπει τον εαυτό του με μετριοπάθεια και χιούμορ. Έχει τόλμη. Ξέρει να είναι λαμπρός ή ηττημένος. Και με τα χρόνια, η δεξιοτεχνία του έχει γίνει όλο και πιο εκρηκτική. Μού επέτρεψε να επινοήσω ήρωες «larger than life».

Σήμερα, δουλεύουμε προς το δρόμο να εξαπατήσει ο ένας τον άλλον. Κάθε ταινία γίνεται η ευκαιρία να ανακαλύψουμε ένα μονοπάτι ανεξερεύνητο μέχρι τώρα, να σαστίσουμε τον άλλον. Ναι, ο Ματιέ με μαγεύει!

228.394 ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗΣ

Η ζωή εκτός κάδρου ακολουθεί την οδυνηρή επικαιρότητα του προσφυγικού δράματος, που τρυπώνει περιστασιακά (αλλά και ολοένα και συχνότερα) και στις ταινίες της παγκόσμιας παραγωγής. Η **Κατερίνα Κιτίδη**, από τον Τομέα Ενημέρωσης της **Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες**, εστιάζει στην προσωπική της εμπειρία των τελευταίων μηνών.

Μόνο τον Οκτώβριο του 2015 έφτασαν στην Ευρώπη 218.394 πρόσφυγες και μετανάστες. Έφτασαν στις ακτές μας 218.394 προσωπικές ιστορίες. Ήρθαν 218.394 σενάρια και ιδέες για αντίστοιχες κινηματογραφικές παραγωγές, φορτωμένες σε φουσκωτά και σάπιες ξύλινες βάρκες. Καθένας από τους ανθρώπους που πάτησαν το πόδι τους στη στεριά (αλλά και οι εκατοντάδες που δεν τα κατάφεραν) πιθανόν έχει παρακολουθήσει περισσότερες σκηνές συγκρούσεων και βίας απ' όσες πολεμικές ταινίες θα προλάβουμε να δούμε σε όλη μας τη ζωή.

Κι όμως, ο κινηματογράφος σαφώς αποτελεί κοινό στοιχείο στην καθημερινότητα των προσφύγων και τη δική μας. Στις αναπτυσσόμενες χώρες, ο κινηματογράφος είναι ένα από τα ελάχιστα παράθυρα στην πραγματικότητα των περίπου 60 εκατομμυρίων ανθρώπων που ζουν εκτοπισμένοι απ' τις εστίες τους σε ολόκληρο τον κόσμο. Από την άλλη, στους προσφυγικούς καταυλισμούς, οι ταινίες αποτελούν πολύτιμη πηγή διασκέδασης και μια προσωρινή ανάσα απ' τις εντάσεις της συμβίωσης με χιλιάδες ανθρώπους σε συχνά πολύ δύσκολες συνθήκες. Θυμάμαι ακόμη την ημέρα που ο Βρετανός ηθοποιός Ντέιβιντ Μόρισεϊ ήρθε στη Λέσβο, προσκεκλημέ-

νος της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες. Αφغانοί πρόσφυγες πίσω από τα συρματοπλέγματα του κέντρου καταγραφής τον αναγνώρισαν και θέλησαν να του πιάσουν κουβέντα. Το ίδιο και οι Έλληνες που είχαν αναλάβει τη φύλαξη του χώρου.

Πάνω από το 80% των ανθρώπων που εγκαταλείπουν εμπόλεμες ζώνες βρίσκονται στις αναπτυσσόμενες χώρες – τους τελευταίους μήνες, η Ευρώπη πήρε μόνο μια μικρή γεύση αυτού του παγκόσμιου προβλήματος. Παρόλα αυτά, μέσα σε λίγους μήνες, τέθηκαν σε δοκιμασία συνειδήσεις και πολιτικές μιας ολόκληρης ηπείρου. Η Ευρώπη έδειξε τον καλύτερο εαυτό της, με τους χιλιάδες ανθρώπους που άνοιξαν την αγκαλιά τους και τα σπίτια τους στους πρόσφυγες απ' τα ελληνικά νησιά μέχρι τον Αρκτικό Κύκλο. Ταυτόχρονα, έδειξε και την σκοτεινή προοπτική της επικράτησης της ρητορικής του μίσους, του περιορισμού της πρόσβασης στην επικράτειά της, της αυξημένης κράτησης και των φραχτών, που ποτέ δεν αποτελούν λύση. Στο χέρι μας είναι να διαμορφώσουμε το παρόν, που θα αποτελέσει τη «μαγιά» για τις ταινίες στο μέλλον: με διάσωση ζωών, νόμιμες οδούς για πρόσβαση σε προστασία και ασφάλεια, ακόμα περισσότερη αλληλεγγύη και ανθρωπισμό.

Το νέο Corsa.

THE NEW OH!

Αποκτήστε το Νέο Opel Corsa 1.2cc / 70ps από 10.300 € ή το Νέο κινητήριο EURO 6, 1.3lt Diesel με 95 hp με μηδενικά τέλη και συνολικό όφελος 1.800 €
Οδηγήστε το τώρα στην Dion Motors

Νέο Corsa 5ης γενιάς, Αυτοκίνητο του 2015!

opel.gr

Κατανάλωση καυσίμου, l/100 km: εντός πόλης 3,7-6,7, εκτός πόλης 3,0-4,6, μέση 3,2-5,4. Εκπομπές ρύπων CO₂, g/km: 85-126.

DION MOTORS

Επίσημος διανομέας και επισκευαστής OPEL

Θεσσαλονίκη Λαγκαδά 134, Νεάπολη Τηλ. 2310 566 878, ΠΙΕΡΙΑ - ΗΜΑΘΙΑ - ΠΕΛΛΑ
Καλέστε με αστική χρέωση από σταθερό στα: 801-11-5000 5000

www.facebook.com/OpelGR

www.dionmotors.gr

Τι συμβαίνει όταν πραγματικά γεγονότα που στοιχειώνουν την καθημερινότητα της Ευρώπης γίνονται η πρώτη ύλη διάφορων ταινιών μυθοπλασίας; Δύο ταινίες του τμήματος «Ανοιχτοί Ορίζοντες» μιλούν με διαφορετικό τρόπο για τις δύο εκδοχές της εξαναγκασμένης μετακίνησης πληθυσμών στην Ευρώπη, και οι σκηνοθέτες τους μοιράζονται με την Αγγελική Πέτρου τις σκέψεις τους για την ανθρωπιστική κρίση.

ΖΗΤΩΝΤΑΣ ΑΣΥΛΟ

Μια ομάδα ανθρώπων άγνωστων μεταξύ τους, από όλα τα μέρη της Υφηλίου, βρίσκονται σε κατάσταση ανάγκης. Με ποιο τρόπο επιχειρούν να ενώσουν τις φωνές τους και ποιο είναι το αποτέλεσμα; Η ταινία δύο γυναικών-πολιτών του κόσμου κάνει την παγκόσμια πρεμιέρα της στη Θεσσαλονίκη

Στην ταινία σας, πρόσφυγες από όλο τον κόσμο συγκεντρώνονται σε έναν χώρο για να κάνουν απεργία πείνας ζητώντας άσυλο. Σε ποιο βαθμό είναι εμπνευσμένη η ταινία σας από πραγματικά γεγονότα;

Από το 2002 παρακολουθούμε τη μάχη των προσφύγων στη χώρα μας, που ζητούν είτε να αναγνωριστούν ως πρόσφυγες είτε να πάρουν νόμιμα έγγραφα. Το 2008 και το 2009 βοηθήσαμε ως πολίτες δύο απεργίες πείνας στην εκκλησία της γειτονίας μας. Η πρώτη πέτυχε, γιατί η ομάδα ήταν ενωμένη. Η δεύτερη απέτυχε. Όταν τελείωσε η κινητοποίηση καλέσαμε κάποιους από τους ανθρώπους και κάναμε μια ραδιοφωνική παραγωγή με τις μαρτυρίες τους. Μετά απ' αυτό, γνωρίσαμε πολλές λεπτομέρειες της

κινητοποίησης και τότε αποφασίσαμε να γράψουμε το σενάριο. Η ταινία μας είναι η ιστορία μιας πόλης που θέλει να ξεφορτωθεί τη διαφθορά και να ξεκινήσει από την αρχή. Από αυτή τη πλευρά, εγείρει ένα παγκόσμιο μήνυμα που ξεπερνά το πρόβλημα των μεταναστών και φτάνει όλα τα στάδια της δυτικής κοινωνίας.

Γιατί διαλέξατε μια εκκλησία ως καταφύγιο και είναι ένας ιερέας ο μόνος υποστηρικτής τους από τον «έξω» κόσμο;

Στην εκκλησία μας ο χαρακτήρας του παπά ήταν πολύ σημαντικός. Σε πολλές άλλες περιπτώσεις, είναι πολύ συνηθισμένο να βοηθούν οι παπάδες τους μετανάστες. Αυτό δεν ήταν και το μήνυμα του Χριστού; Δεν

ήταν αυτός η επαναστατική φιγούρα που είχε άλλες αρχές από τη Ρωμαϊκή αυτοκρατορία;

Το θέμα που θίγεται είναι εξαιρετικά σημαντικό για τη χώρα μας, καθώς είναι η πρώτη χώρα υποδοχής στην πορεία των προσφύγων από την Τουρκία στην Ελλάδα. Το μεταναστευτικό κύμα αυτό το καλοκαίρι υπήρξε μεγαλύτερο από ποτέ. Ποιο είναι το πρώτο σχόλιο που έχετε να κάνετε για

την παρούσα συνθήκη;

Το 2002, όταν ξεκινήσαμε να ασχολούμαστε με το πρόβλημα, κανείς δεν το σκεφτόταν ως κρίσιμο ζήτημα, πόσω μάλλον ως θέμα για ταινία. Δεν υπήρχαν καθόλου εικόνες. Σήμερα, δεν είναι μόνο οι παπάδες που βοηθούν στο πρόβλημα. Κινήσεις πολίτες ενεργοποιούνται πολύ στις Βρυξέλλες και σε άλλες πόλεις της Ευρώπης, κυρίως γιατί η ανθρωπιστική κρίση έχει φτάσει σε εξωπραγματικές διαστάσεις.

Κρίστιαν Τσούμπερτ
ΜΙΑ ΑΝΑΣΑ

Σύμφωνα με το κλισέ, όπως οι Έλληνες μετατρέπονται σε «γκαρσόνια της Ευρώπης» έτσι και οι Ελληνίδες γίνονται οι «γκουβερνάντες της γηραιάς ηπείρου». Μια ελληνογερμανική παραγωγή που προσπαθεί να θίξει και να αποδομήσει τα στερεότυπα.

Η ταινία σας εξετάζει το φαινόμενο της εσωτερικής μετανάστευσης ανάμεσα στα σύνορα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ίσως λειτουργεί ως αλληγορία για την εξελισσόμενη οικονομική σχέση ανάμεσα στη Γερμανία και στην Ελλάδα. Γιατί χρησιμοποιείτε αυτές τις δύο χώρες ως φόντο για την ανάπτυξη της ιστορίας σας;

Ήθελα να πω μια ιστορία για τους πλούσιους και τους φτωχούς και για τον διαχωρισμό που υπάρχει στην Ευρώπη τού σήμερα. Η Γερμανία και η Ελλάδα, μία από τις πλουσιότερες χώρες στην Ευρωπαϊκή Ένωση και μία από τις φτωχότερες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι ένα καλό παράδειγμα για αυτό.

Στα σημεία καμπίς στην ταινία φορείς της δράσης είναι οι δύο γυναίκες. Γιατί χτίσατε την πλοκή με αυτόν τον τρόπο; Έχω λίγο βαρεθεί με τη δομή των τριών πράξεων που χρησιμοποιείται τόσο συχνά στις ταινίες σήμερα και ήθελα να δοκιμάσω κάτι καινούργιο. Επίσης ήθελα να παίξω με τα συναισθήματα του κοινού. Στην αρχή της ταινίας το κοινό ταυτίζεται με την Έλενα και μάλλον αντιπαθεί την Τέσα. Όταν η οπτική γωνία αλλάζει, καταλαβαίνουμε ότι μάλλον βιαστήκαμε να κρίνουμε.

Χωρίς να μας αποκαλύψετε το φινάλε της ταινίας, θα μπορούσατε να το σχολιάσετε περαιτέρω; Η Έλενα τιμωρήθηκε και η Τέσα τη συγχώρεσε; Θα κάνει ένα νέο ξεκίνημα μακριά από το σπίτι;

Πάντα αφηγούμαι την ιστορία της Έλενας σαν μια ιστορία ενηλικίωσης. Πρέπει να μάθει ότι για κάποιες πράξεις υπάρχουν συνέπειες που πρέπει να αντιμετωπίσεις και δεν μπορείς να γυρίσεις το χρόνο πίσω, όσο και αν το θες. Πιστεύω ότι η Τέσα τη συγχώρεσε, αλλά η συχώρεση δεν τη βοήθησε στο τέλος... Έτσι είναι η ζωή κάποιες φορές. Αλλά πιστεύω ότι θα βγει από αυτήν την ιστορία πιο δυνατή, πιο ώριμη και έτοιμη να κάνει μια νέα αρχή.

Το Protagon. αλλάζει

Μουσική-Θέατρο
Σινεμά-Χορός
Τέχνες-Βιβλίο
Φεστιβάλ-Παιδί
Θέματα-Συνεντεύξεις
Άρθρα-Κριτικές
Διαγωνισμοί

**culture
now.gr** καθημερινή ενημέρωση
για την τέχνη και τον πολιτισμό

**ΤΟ ΦΕΣΤΙΒΑΛ
ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΤΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΣΑΣ!**

Αποκτήστε τις εκδόσεις
του Φεστιβάλ Κινηματογράφου
Θεσσαλονίκης.

- Γραφεία Φεστιβάλ Κινηματογράφου
- Κτίριο Ολύμπια, Πλ. Αριστοτέλους 10, 54623 Θεσσαλονίκη
- Διονυσίου Αρεοπαγίτου 7, 11742 Αθήνα
- Πωλητήριο Μουσείου Κινηματογράφου-
Ταινιοθήκης Θεσσαλονίκης
Αποθήκη Α', Λιμάνι, 54110 Θεσσαλονίκη
- Online στο www.filmfestival.gr

Πληροφορίες: 2310 378442 • 2310 378428
bookshop@filmfestival.gr

**WHEN
SHOOTING
ENDS
GRAAL
BEGINS**

DIGITAL INTERMEDIATE
FILM SCANNING
COLOR GRADING
COMPOSITING-VFX
3D VISUALIZATION
FILM RECORDING
3D DCP MASTERING-STEREOSCOPIC
DIGITAL PRINTS
FILM RESTORATION
SOUND EDITING-MIXING
OFF-ON LINE EDITING
ENCODING
DVD AUTHORING

"Without the award from Thessaloniki I don't know how we could have finished the film. Working with Graal was a dream come true for us. I hope to collaborate with Graal on all my future projects."
Annemarie Jacir, director, *When I Saw You*

**Graal is the main
Agora Awards Sponsor**

  www.filmfestival.gr

www.graal.gr
f Graal Post Production House v Graal

Οι ταινίες του περιγράφονται από τη διεθνή κριτική ως «κωμωδίες γεμάτες σωματικότητα». Η τελευταία ταινία του Αμερικανού σκηνοθέτη δεν παρεκκλίνει από αυτόν τον κανόνα και μας οδηγεί να ταυτιστούμε με έναν σλάκερ αντιήρωα που γνωρίζει τον έρωτα μαζί με τα αναπάντητα ερωτήματα περί εργασιακής ηθικής.

Συνέντευξη στην **Γκέλυ Μαδεμλή**

φευκτου». Στην πραγματικότητα, όταν σκηνοθετείς υπερασπίζεσαι ένα σενάριο και μπορεί να αξίζει παραπάνω το να το έχεις γράψει, αν και πρόκειται για ξεχωριστές δουλειές.

Ο παραλογισμός της καθημερινής εργασίας είναι το φόντο όπου εξελίσσεται η βασική πλοκή. Αντιλαμβάνεστε τη σκηνοθεσία ως μια τέτοια δουλειά, «9 με 5»; Πότε νιώθετε πως η «εργασία» γίνεται «δουλειά»;

Η δουλειά στη βιομηχανία δεν είναι για μένα ακριβώς έτσι, αν και συχνά υπάρχουν πολλά τέτοια στοιχεία που φαίνονται απαιτητικά, όπως συμβαίνει με κάθε ενασχόληση. Αν αγαπάς αυτό που κάνεις, δεν σε νοιάζει τίποτα.

ΦΙΛΤΡΑΡΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΑΠΟΓΟΗΤΕΥΣΗ

7 ΚΙΝΕΖΟΙ ΑΔΕΛΦΟΙ

Μπομπ Μπάινγκτον

Ο ρόλος του Λάρι μοιάζει να είναι κομμένος και ραμμένος στα μέτρα του Τζέισον Σουόρτσμαν. Τον γράψατε με αυτόν κατά νου; Πώς δουλέψατε με τους κεντρικούς χαρακτήρες;

Δεν τον γράψαμε μ' αυτόν κατά νου, αλλά μόλις τον επιλέξαμε για τον ρόλο κάναμε αλλαγές αναδρομικά. Κάναμε πρόβες για δύο

εβδομάδες και αμέσως μετά αλλάξαμε διάφορα σημεία του σεναρίου.

Γράψατε το σενάριο της ταινίας περίπου δέκα χρόνια πριν. Μάλιστα, σε παλιά σας συνέντευξη αναφέρατε πως το κάνατε λίγο αφότου είδατε την ταινία Καρδιές στην Ατλαντίδα, που σας «ενέπνευσε» με

τον λάθος τρόπο... Σήμερα, πώς έχει εξελιχθεί το πρωτότυπο μέσα σε μια δεκαετία; Είναι εύκολο ή αναπόφευκτο να γυρίζει κανείς τα δικά του σενάρια;

Νομίζω πως σήμερα μετανιώνω που το είπα αυτό τότε... Εννοούσα πως μάζεψα την απογοήτευση που ένιωσα και την έβγαλα στο σενάριο. Μ' αρέσει η έννοια του «αναπό-

ΤΟ ΜΑΥΡΟ ΑΛΓΕΡΙ

Σαλέμ Μπραχίμι

ΤΩΡΑ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΕΡΘΟΥΝ

Η κατάρρευση κάθε βεβαιότητας σε μια χώρα που προσπαθεί να σταθεί όρθια απέναντι στα φαντάσματα της αποικιοκρατίας και στην απειλή του ισλαμικού εξτρεμισμού, μέσα από τον φακό ενός σκηνοθέτη που έχει εξασκηθεί στην τέχνη της τεκμηρίωσης.

Συνέντευξη στην **Γκέλυ Μαδεμλή**

Είστε γνωστός για τη δουλειά σας στο χώρο του ντοκιμαντέρ. Γράψατε ένα βιβλίο και βασίσατε το σενάριο της ταινίας στο βιβλίο αυτό. Πώς αποφασίσατε να γυρίσετε αυτήν την ταινία μυθοπλασίας;

Δούλευα για πολλά χρόνια στην Αλγερία, είχα αναλάβει την παραγωγή δύο ντοκιμαντέρ μαζί με τη Μισέλ [Ρέι-Γαβράς]. Σύμφωνα με τη γνωστή έκφραση, ανάμεσά μας υπήρχε αυτός ο «ελέφαντας στο δωμάτιο, η ιστορία για τη σκοτεινή δεκαετία του '90 στην Αλγερία, όταν τα πάντα κατέρρευσαν υπό την πίεση της ισλαμικής τρομοκρατίας.

Είχα αναφέρει στη Μισέλ πως ήθελα να μιλήσω γι' αυτό το θέμα, αλλά δεν είχα βρει ακόμη την κατάλληλη ιστορία. Ώσπου βρέθηκε, στο σωστό μέρος, τη σωστή στιγμή. Είναι σαν τον έρωτα. Πρέπει να είσαι έτοιμος για να δεχτείς. Όταν ξεκινήσαμε να δουλεύουμε δεν μπορούσαμε να ξέρουμε πώς γεγονότα σαν αυτά του Charlie Hebdo ή της ανόδου του Ισλαμικού Κράτους θα προσέδιδαν στην ταινία την αίσθηση του κατεπείγοντος. Αλλά νιώθαμε πως έπρεπε να δείξουμε την οικουμενικότητα του Αλγερινού ζητήματος και να κάνουμε μια σκοτεινή ταινία για τη βαρβαρότητα και όλες τις εκδοχές της.

Αναφέρατε το Charlie Hebdo και το Ισλαμικό Κράτος. Πώς βλέπετε ως σκηνοθέτης τις «μιντιακές» εικόνες του Ισλάμ που φτάνουν στην Ευρώπη;

Όλες οι διαμεσολαβημένες αναπαραστάσεις που φτάνουν σε μας μέσα από μεγάλα ειδησεογραφικά πρακτορεία ακολουθούν το στερεότυπο: ποντάρουν στον φόβο, στον συναισθηματισμό, στην κατάργηση των αποχρώσεων, στην απουσία ανάλυσης και πληροφωρίας, και χτίζουν τελικά έναν παράλληλο κόσμο που μπορεί να μην υπάρχει. Οι αναπαραστάσεις αυτές είναι που βοηθούν τις εξτρεμιστικές οργανώσεις να αποτελειώσουν το έργο τους, που είναι να καρπωθούν το Ισλάμ, να έχουν το μοναδικό προ-

νόμιο να είναι οι «νόμιμοι» εκπρόσωποι. Αν είναι να ταυτίσουμε το Ισλάμ με την ΝΤΑΕΣ και την Αλ Κάιντα, γιατί να μην εξισώσουμε την Ευρώπη με τον Ναζισμό; Η ταινία μου προσπαθεί να αποδώσει μια διαδικασία: πώς άλλαξε σταδιακά η πρακτική του Ισλάμ κι έγινε κάτι που λέει ένας χαρακτήρας στην ταινία μου, «μια άλλη θρησκεία από τη δική μας»; Πώς εξελίχθηκε άλλοτε θετικά, ως κοινωνική προστασία, κι άλλοτε αρνητικά, σαν ένα λάιφσάιτλ που εκφράζεται με το βέλο των γυναικών από τη Μέση Ανατολή και τις πουκαμισές των ανδρών από το Πακιστάν;

Το κεντρικό ζευγάρι στην ταινία σας δεν ήρθε κοντά από έρωτα. Γιατί ήταν αυτό το στοιχείο τόσο σημαντικό για την ανάπτυξη της ιστορίας;

Το ζευγάρι παντρεύτηκε από συνοικέσιο. Ο έρωτας δεν είχε καμία θέση σ' αυτό. Αργότερα στην ταινία, τη σχέση τους διαμορφώνει η αγάπη κι ο σεβασμός. Για μένα, δύο είναι τα πιο σημαντικά πράγματα στη μεταξύ τους σχέση. Πρώτον, η βία του έξω κόσμου και η απομόνωση τούς επιτρέπουν τελικά να παραδοθούν ο ένας στον άλλο. Δεύτερον, το ζευγάρι γίνεται ένα νησί που επιπλέει σ' έναν ωκεανό χάους. Νομίζω πως κάθε τι «πρωτόγονο», είτε μιλάμε για έρωτα είτε για βία, είναι μια παγίδα. Είναι μια ευκολία που σ' εμποδίζει να δεις τι είναι σημαντικό στη ζωή.

ΠΑΤΕΡ ΗΜΩΝ

Βίσαρ Μορίνα
ΜΠΑΜΠΑΣ

Από που εμπνευστήκατε αυτήν τη τόσο ιδιότυπη σχέση πατέρα-γιου;

Πιστεύω πως κάθε σχέση είναι ξεχωριστή, ειδικά εκείνες με τους γονείς. Στον *Μπαμπά*, προσέλαβα την πατρική φιγούρα ως ένα σύστημα αξιών, ως κάτι που δείχνει σε κάποιον τη «ζωή» και τον εισάγει στον «κόσμο» και που ως παιδί δεν αμφισβητείς επειδή εμπιστεύεσαι το όλο σύστημα. Αν αρχίσεις να χάνεις αυτήν την εμπιστοσύνη, όπως συμβαίνει με τον Νορί, δημιουργείται μια ένταση μέσα στη σχέση σου και έτσι, η «ζωή» και ο «κόσμος» που έχεις γνωρίσει μέσα απ' τον πατέρα

σου, αρχίζουν ν' αλλάζουν. Δεν τα θεωρείς πλέον δεδομένα. Για τον Νορί, που καταλαβαίνει τον πατέρα του ως μέρος του εαυτού του κι ως μέρος της ταυτότητάς του, δεν υπάρχει κανένας δυνατός λόγος που να μπορεί να προκαλέσει το μεταξύ τους χωρισμό. Για μένα ο Νορί πολεμά περισσότερο για κρατηθεί ο ίδιος, παρά για να κρατήσει τον πατέρα του κοντά του.

Στη ταινία το παιδί φέρεται με μεγαλύτερη ωριμότητα απ' ότι ο ενήλικας. Πόσο τραυματικό όμως μπορεί να είναι κάτι τέτοιο για

ένα παιδί σε μια τόσο ευαίσθητη ηλικία; Πιστεύω πως το να «διαβάζεις» τους γονείς σου με τον τρόπο που το κάνει ο Νορί είναι πολύ επώδυνο και τραυματικό. Σκοτώνει την ψευδαίσθηση και σε κάνει να συνειδητοποιείς ότι είσαι μόνος, τελείως μόνος. Δεν ήταν όμως στόχος μου να εστιάσω στην τραυματική πλευρά αυτής της εμπειρίας. Στόχος μου ήταν να μπω στη διαδικασία της «εξαφάνισης», του «θανάτου» της πατρικής φιγούρας. Στο πρώτο μέρος της ταινίας προσπάθησα να δείξω τον πατέρα ως ένα «σημείο», ως ένα «μυστικό» που περιτριγυρίζει ο Νορί. Αλλά το γεγονός

Αν η λέξη του τίτλου είναι, υποτίθεται, μία από τις πρώτες που αρθρώνει ένας άνθρωπος στη ζωή του, είναι οπωσδήποτε και μία από τις λίγες που θα τον στοιχειώνει μέχρι το τέλος. Εξαιτίας αυτής της λέξης, ένα μικρό αγόρι ξεκινά ένα ταξίδι αναζήτησης της πατρικής φιγούρας, ξεκινώντας από το Κόσοβο και φτάνοντας στην Γερμανία.

Συνέντευξη στον **Δημήτρη Κερκινό** και στη **Δήμητρα Νικολοπούλου**

πως ο Γκεζίμ εγκαταλείπει τον Νορί, σκοτώνει την εμπιστοσύνη του, σκοτώνει τον Γκεζίμ ως πατέρα και τον Νορί ως παιδί.

Η ταινία εκτός από την πατρότητα θίγει και το επίκαιρο θέμα της μετανάστευσης σε δεύτερο επίπεδο. Θα θέλατε να μας πείτε δύο λόγια γι' αυτό το κρίσιμο ζήτημα;

Πρόκειται για ένα ευαίσθητο ζήτημα για το οποίο μου είναι δύσκολο να τοποθετηθώ μέσα σε λίγες γραμμές. Αλλά αν πρέπει να πω κάτι με λίγα λόγια, θα ήθελα να αναφερθώ στον Γκεζίμ: «όλοι είναι μαλάκες».

ΑΝΘΡΩΠΙΣΜΟΣ ΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΝΟΙΑ

Δύο αδέρφια που δεν αντέχουν τα βάρη που τους φορτώνονται άνωθεν οδηγούνται σ' ένα καταστροφικό αδιέξοδο εξαιτίας της παρανοίας που σιγοντάρει το κράτος. Μια ιστορία που, λόγω της πολιτικής επικαιρότητας στην Τουρκία, διαβάζεται αναπόφευκτα ως αλληγορία, όσο κι αν ο σκηνοθέτης της εξηγεί επί λέξει πως ξεκίνησε από μια μελέτη χαρακτήρων.

Συνέντευξη στον **Γιάννη Παλαβό**

Πριν από λίγα χρόνια είδαμε στο φεστιβάλ την προηγούμενη, πρώτη ταινία σου. Εδώ μοιάζει να ξαναθίγεις κάποια από τα βασικά της μοτίβα, φαίνεται πως η άγνωστη απειλή που κρυβόταν *Πέρα απ' τον λόφο* έχει φτάσει στην πόλη. Πώς συνδέονται οι δύο ταινίες;

Υπάρχουν προφανείς συνδέσεις. Μιλούν και οι δύο για τη βία, την έλλειψη εμπιστοσύνης, την παρανοία. Και στις δύο, υπάρχουν εχθροί και φίλοι, που κινούν τις εσωτερικές αντινομίες των ιστοριών. Πάντως στην πρώτη μ' ενδιέφερε περισσότερο να δείξω πώς μια κοινότητα κατασκευάζει έναν εχθρό. Είναι μια ιστορία για τη συλλογική ταυτότητα. Σ' αυτήν

εδώ, μ' ενδιαφέρουν περισσότερο οι χαρακτηριστές. Υπάρχει ένας εχθρός που είναι εγνωσμένος και η πάλη εναντίον του ωθεί τους ανθρώπους στην τρέλα. Στην πρώτη έχουμε την αυτοκαταστροφή μιας κοινότητας, στη δεύτερη την αυτοκαταστροφή μεμονωμένων χαρακτήρων.

Η ταινία έχει πολλά παράδοξα. Ο Αχμέτ σκοτώνει αδέςποτα για να ζήσει, ενώ κρύβει έναν σκύλο, κι ο Καντίρ κάνει κυρήγματα περί ηθικής ενώ φαντασιώνεται τη Μεράλ. Άραγε, αυτά τα εσωτερικά παράδοξα είναι που διατηρούν την ανθρωπιά τους σ' έναν κόσμο που μοιάζει ολοένα πιο τρελός και απάνθρωπος;

Οπωσδήποτε. Αυτές οι συγκρούσεις και τα παράδοξα προκύπτουν από την ένταση ανάμεσα στους χαρακτήρες και στους ρόλους που τους επιβάλλονται από ένα κράτος που γίνεται ολοένα και πιο απολυταρχικό, από ένα περιβάλλον που είναι ολοένα και πιο παράλογο. Ο Αχμέτ υποτίθεται πως σκοτώνει σκύλους. Αλλά μια μέρα ένας σκύλος περνά τη γραμμή που τον χωρίζει από τους σκύλους-εχθρούς και γίνεται φίλος του. Η σύγκρουσή του με τις τοπικές αρχές τον ωθεί στην παρανοία, μεταξύ πολλών άλλων πραγμάτων. Ο Καντίρ είναι πιο περίπλοκος. Τα αιτιώματά του για την Μεράλ τον αποσταθεροποιούν. Το ίδιο παράδοξα είναι και τα συναισθήματά του για τον Αχμέτ. Είναι δυ-

Εμίν Αλπέρ
ΦΡΕΝΙΤΙΔΑ

νατός, αρρενωπός, ο μεγάλος αδελφός, και ως τέτοιος θέλει να τον προστατέψει αλλά ταυτόχρονα τον ζηλεύει.

Ο πρωτότυπος τίτλος της ταινίας είναι «Abliuka», που μεταφράζεται ως «αποκλεισμός», μπλόκο, ενώ ο διεθνής είναι *Frenzy*. Πού οφείλεται αυτή η μετάφραση;

Είναι μεγάλη ιστορία. Στην αρχή, ο τουρκικός τίτλος ήταν *cinnet*, που είναι η πλησιέστερη εκδοχή του «frenzy». Αλλά στην πραγματικότητα, η λέξη «cinnet» είναι αμετάφραστη. Σημαίνει το να βυθίζεσαι στην τρέλα και περιλαμβάνει το αμόκ, το να σκοτώνεις κάποιον γιατί θολώνει το μυαλό σου για λίγο. Οι εφημερίδες μας είναι γεμάτες από νέα-cinnet.

Σύμφωνα με μια τέτοια τυπική ιστορία, ένας πατέρας που νιώθει κάτι τέτοιο σκοτώνει τη γυναίκα και τα παιδιά του και μετά αυτοκτονεί. Υπήρχε μια σχετική παράλληλη ιστορία στο σενάριο, αλλά την έκοψα στο μοντάζ. Έτσι, ο αρχικός τίτλος δεν είχε πια νόημα. Αργότερα, βάλαμε το *Ο Καντίρ και τα αδέρφια του*, αλλά έμοιαζε πολύ φιλόδοξο γιατί θύμιζε επικές ιστορίες – για τον *Ρόκο* ή τους *Καραμαζώφ*. Όταν λες «abliuka» στην Τουρκία, ο άλλος καταλαβαίνει αμέσως τι εννοείς γιατί είναι μια πραγματικότητα του πρόσφατου παρελθόντος, ειδικά στις κουρδικές περιοχές. Ωστόσο, το «blockade» στα αγγλικά παραπέμπει σε πολεμική ταινία. Κι έτσι, κρατήσαμε τον πρώτο αγγλικό τίτλο...

Ίβο Τράικοφ

ΝΥΧΤΑ ΤΟΥ ΜΕΛΙΤΟΣ

- Η ταινία είναι ριμέικ της μνημειώδους ταινίας *Το αυτί* του Κάρελ Καχίνια, που γυρίστηκε στην Τσεχοσλοβακία του 1970 και απαγορεύτηκε από τις αρχές της χώρας του, που υποστήριζαν τον Κομμουνισμό. Προβλήθηκε στις αίθουσες μόλις το 1989, στις πρώτες δημοκρατικές εκλογές μετά από 40 χρόνια.
- Ο σκηνοθέτης διδάσκει στην περίφημη σχολή FAMU της Πράγας, η οποία έβγαλε ένα σωρό σημαντικούς σκηνοθέτες από την Ανατολική Ευρώπη.
- Η ταινία είναι η υποψηφιότητα της Πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας στα φετινά ξενόγλωσσα όσκαρ.

ΑΥΤΟΠΤΗΣ ΜΑΡΤΥΡΑΣ

Ράντου Μουντέαν

ΕΝΑΝ ΟΡΟΦΟ ΠΙΟ ΚΑΤΩ

Πόσο καλά γνωρίζουμε τους γείτονές μας; Πόσο καλά γνωρίζουμε τον εαυτό μας μέχρι να χρειαστεί ν'αντιμετωπίσουμε μια ακραία συνθήκη; Ένα σύγχρονο δείγμα κινηματογράφου «των ηθικών διλημάτων» από τη γειτονιά των Βαλκανίων.

Συνέντευξη στον **Δημήτρη Κερκινό** και στη **Δήμητρα Νικολοπούλου**

Η ταινία φέρνει τον θεατή αντιμέτωπο με τους πιο κρυφούς του φόβους. Τι σας έδωσε το έναυσμα γι' αυτή την ιστορία.

Κατά κάποιον τρόπο, ήθελα να προκαλέσω αυτήν ακριβώς την αντίδραση. Θέλω να πω, πάντα διαλέγω μια ιστορία που με ιντριγκάρει (συναρπάζει) και με φέρνει σε δύσκολη και δυσάρεστη θέση. Αυτή είναι η τέλεια αφετηρία για μια ταινία που υποτίθεται πως εγείρει κάποια ερωτήματα για τον εαυτό και για τον κόσμο που μας περιβάλλει. Η αμηχανία της ιστορίας έχει ως στόχο ν' αγγίξει τον θεατή μέσα από τους χαρακτήρες.

Μπορεί η ταινία να έχει ως φόντο τη Ρουμανία ωστόσο θίγει ένα ζήτημα παγκόσμιο – αυτό της ατομικής ευθύνης απέναντι στο κοινωνικό σύνολο. Θα θέλατε

να μας το σχολιάσετε;

Πιστεύω πως η ηθική είναι ένα προσωπικό ζήτημα που υπάρχει ανάμεσα στον άνθρωπο και τη συνείδησή του. Σίγουρα η ταινία αναφέρεται σ' ένα μεγάλο κομμάτι της ρουμανικής κοινωνίας, καθώς είμαι ο ίδιος Ρουμάνος όπως και οι συν-σεναριογράφοι μου. Δεν υπήρχε η πρόθεση να κάνω ένα πορτρέτο της ρουμανικής κοινωνίας, αλλά μ' ενδιέφερε περισσότερο να διερευνήσω τις συνέπειες της ανθρώπινης παθητικότητας.

Στη ταινία σας οι ζωές των δύο κεντρικών ηρώων διαπλέκονται με απρόβλεπτες συνέπειες. Κατά πόσο η ανθρώπινη

επαφή μπορεί να επηρεάσει την ηθική διάσταση των πραγμάτων;

Για μένα προσωπικά, είναι αδύνατον να μην σκεφτεί κάποιος τις ανθρώπινες σχέσεις όταν κρίνει μια κατάσταση σαν κι αυτή που υπάρχει στη ταινία. Φυσικά, μπορείς να υποκρίνεσαι πως η δικαιοσύνη είναι πάνω απ' όλα και ν' αποφασίσεις πως οι Αρχές πρέπει να επιλαμβάνονται τέτοιων θεμάτων, αλλά βαθιά μέσα μας ο ανθρώπινος παράγοντας ίσως να δημιουργεί μια διαφορετικού είδους κρίση. Ή, όπως κάνει ο χαρακτήρας μου, μπορείς να σκεφτείς πως τα πράγματα είναι πολύ σύνθετα, πως δεν έχεις όλη τη πληροφορία που χρειάζεσαι και τελικά αποφασίζεις να μην δράσεις.

Λάουρα Μπισπούρι

ΟΡΚΙΣΜΕΝΗ ΠΑΡΘΕΝΑ

Κάνοντας έρευνα για την ταινία σας, συναντήσατε πολλές γυναίκες που ασπάζτηκαν τον Κανούν. Πώς εξελίχθηκε η έρευνα και ποιο ήταν το πιο απρόσμενο πράγμα που μάθατε στην πορεία;

Έκανα έρευνα για τρία χρόνια, αξιοποιώντας αρχικά βιβλιογραφικές πηγές (από το έργο της ανθρωπολόγου Αντόνια Γιανγκ μέχρι τα διηγήματα της Άλις Μανρό. Αργότερα, έψαξα το οπτικό υλικό, φωτογραφίες, ντοκιμαντέρ κ.ά. Στην πορεία γνώρισα πολλές «ορκισμένες παρθένες», λέγονται «burnesh», και κάθε μία είχε την ιστορία της. Δεν ήταν εύκολο να τις προσεγγίσω. Δούλεψα με διεργασιές και αποφάσεις να μην κινηματογραφώ τις συναντήσεις μας. Εντυπωσιάστηκα από μία 80χρονη που μου είπε πως δεν θα

το έκανε σήμερα, αλλά κι από μια 35χρονη που στην ερώτησή μου «πώς μπορείς να ζήσεις χωρίς την αγάπη» μου απάντησε «για μένα η αγάπη σημαίνει θάνατος».

Μοιάζετε να χρησιμοποιείτε και την παραμικρή σωματική έκφραση και αμφισβησίες «ανδρικές» ή «γυναικείες» χειρονομίες σε καθημερινές τελετουργίες για να μιλήσετε για το αδιέξοδο του κεντρικού χαρακτήρα. Πώς κατευθύνετε τους ηθοποιούς; Και γιατί ήταν σημαντικό το στοιχείο της συγχρονισμένης κολύμβησης;

Το στήσιμο της ταινίας ακολουθεί ακριβώς αυτήν την ιδέα, με την επιθυμία να «παίξω» με τη φυσικότητα. Πρώτα αποφάσισα για τις κινήσεις της κάμερας και σημάδεψα με ακρίβεια τις κινήσεις των ηθοποιών στον χώρο.

ΠΕΡΑ ΑΠΟ ΤΟ ΦΥΛΟ

Ακόμα και σήμερα στην Αλβανία παραμένει κραταιός ο εθιμικός νόμος του Κανούν, σύμφωνα με τον οποίο μια γυναίκα μπορεί να ζήσει ελεύθερα, χωρίς να υποχρεούται να γίνει σύζυγος, μάνα και υπηρέτρια, αρκεί να δώσει όρκο αιώνιας παρθενίας, να φορά ανδρικά ρούχα και να κρατά όπλο μέχρι να πεθάνει.

Συνέντευξη στην **Γκέλυ Μαδεμλή**

Δούλεψα με ακριβείς, καλοζυγισμένες σεκάνς, αλλά παράλληλα δεν ήθελα να νιώθω την κάμερα και ήθελα να επιτρέψω στους ηθοποιούς μου να κάνουν «δικές» τους αυτές τις στιγμές και να κινηθούν κάπως αυθόρμητα. Ήταν σημαντική λοιπόν για μένα αυτή η ισορροπία. Αυτή ήταν η βασική προσέγγιση, υιοθέτησα περισσότερο μεγάλα πλάνα για να μη διακοπεί η ροή των συναισθημάτων και της αίσθησης της πραγματικότητας. Η συγχρονισμένη κολύμβηση ήταν σημαντική γιατί δείχνει πώς κάνει τα κορίτσια να μοιάζουν παρόμοιες, με βαρύ μακιγιάζ, να χαμογελούν αναπόφευκτα. Δείχνει την παρωχημένη εικόνα που έχουμε για τη θηλυκότητα και την ομορφιά. Επίσης, είναι ένα πολύ κουραστικό σπορ γιατί όλη η προσπάθεια μένει κρυμμένη στο νερό. Υπό αυτό το πρίσμα, είναι σύμβολο του αγώνα των γυναικών που δεν βγαίνει στο φως.

Στην ταινία σας αποδίδετε υπέροχα την αντίθεση ανάμεσα στα «παρθένα» τοπία και στα σύνθετα αστικά περιβάλλοντα. Πού μπαίνει στο πλάνο η σεξουαλικό-

τητα; Πρόκειται περισσότερο για φυσική προδιάθεση ή κοινωνική κατασκευή;

Στην Αλβανία, σ' αυτά τα σκληρά βουνά, η σεξουαλικότητα είναι απολύτως ελεγχόμενη, ειδικά σε ό,τι αφορά τις γυναίκες. Σ' αυτήν την ταινία, ήθελα να δείξω πως ο Μάρκ γίνεται στο τέλος πέτρα. Αυτή είναι η κοινωνική επιταγή που πρέπει να ακολουθήσει. Όταν αποφασίζει να αφήσει τη φύση και να ακούσει το σώμα του, τότε παραδόξως ακούει το κορμί του και θέλει να αποδράσει. Ξαφνικά, αποζητά τη ζέστη. Όλα γίνονται στην πόλη, αλλά όλα γίνονται εξαιτίας της επαφής με τους ανθρώπους, σ' αυτό το νέο μονοπάτι που ακολουθεί. Μεταξύ άλλων, είναι κρίσιμο το ότι βλέπει ημίγυμνα κορμιά να κινούνται ελεύθερα στο νερό. Σταδιακά καταφέρνει να απελευθερώσει και τις δύο εκδοχές του εαυτού του, που περιλαμβάνουν και το αρσενικό και το θηλυκό. Μέχρι τη στιγμή εκείνη πίστευε πως για να επιβιώσει έπρεπε να ακολουθήσει ξεκάθαρους κανόνες, να κάνει το μεν ως άνδρας ή το δε ως γυναίκα. Ένα πολύπλοκο πλάσμα θα πρέπει να διανύσει μεγάλο δρόμο γεωγραφικά και ψυχολογικά, προκειμένου να βρει τον εαυτό του.

ΚΡΑΤΗΡΕΣ ΚΑΙ ΤΡΑΥΜΑ

Μαρίνους Χρότχοφ

ΑΠΟ ΠΑΝΩ ΜΑΣ Ο ΟΥΡΑΝΟΣ

Πού βρισκόσασταν το 1999; Πώς έφτασαν σε σας οι εικόνες από τον βομβαρδισμό στο Βελιγράδι;

Ήμουν 19 ετών. Είχα τελειώσει το σχολείο αλλά ταξίδευα ανά τον κόσμο. Μπορούσα να κινηθώ ελεύθερα όπου ήθελα, ήμουν πολύ απασχολημένος με το να ανακαλύπτω τον εαυτό μου. Ήξερα για την πολιτική επικαιρότητα, αλλά είχα παραδοθεί στην ξενοιασιά της μετεφηβικής ζωής. Πρέπει να είχα δει τότε εικόνες στην τηλεόραση, αλλά έμοιαζαν πολύ μακρινές απ' τον κόσμο μου. Πολλά χρόνια αργότερα, όταν περπατούσα στο Βελιγράδι

με τους φίλους μου, πρόσεξα έναν «κρατήρα» στο διπλανό κτίριο, στολισμένο με νέον φώτα. Και ξαφνικά, βρέθηκα αντιμέτωπος με τραύματα που αγνοούσα λόγω νεανικής αφέλειας. Η συνομήλικη φίλη μου από τη Σερβία ξεκίνησε να μου μιλά γι' αυτό. Συζητώντας, διαπιστώσαμε πως ακούγαμε την ίδια μουσική, φορούσαμε τα ίδια ρούχα... Μόνο που αυτή είχε ζήσει έναν βομβαρδισμό.

Πώς καταλήξατε στους τρεις κεντρικούς χαρακτήρες; Τους χτίσατε παράλληλα; Νιώθετε πιο κοντά σε κάποιον απ' όλους;

Ξεκινήσαμε από τον Μπόγιαν, τον νεαρότερο. Σύντομα διαπίστωσα πως ήθελα να δείξω πώς κάποιος αποκτά την εμπειρία μιας ευρύτερης αντίληψης του χρόνου. Μου τράβηξε την προσοχή το γεγονός του βομβαρδισμού του τηλεοπτικού σταθμού και του πώς επηρέασε αυτό τη ζωή του παιδικού θεάτρου που βρισκόταν παραδίπλα. Κι έτσι, έβαλα αυτό το θέμα στον πυρήνα της ταινίας. Νιώθω κοντά σε όλους τους χαρακτήρες μου, αλλά περισσότερο στον Μπόγιαν και στην Άνα. Προσπαθούν να χειριστούν τον φόβο με τόσο διαφορετικό τρόπο μεταξύ τους.

Τι σημαίνει να φοβάσαι μια αόρατη απειλή που κρέμεται απ' το κεφάλι σου; Ένας Ολλανδός σκηνοθέτης επισκέπτεται τα Βαλκάνια και επιλέγει να μιλήσει για τον καθημερινό φόβο, αυτόν που ριζώνει στις απλές κινήσεις δυσκολεύοντας ακόμα και τις πιο μονότονες δραστηριότητες.

Συνέντευξη στην **Γκέλυ Μαδεμλή**

Ο φόβος είναι ένας διαρκής υπαινιγμός – τον υποβάλλετε συχνά στο κοινό με τη χρήση ήχων, ή με την απουσία τους. Πώς δουλέψατε σε αυτό το κομμάτι;

Σε κάθε σκηνή ήμουν εξίσου απασχολημένος με το τι θα μπει στο κάδρο, τι φωτισμούς θα έχουμε και πώς θα κινηθούν οι ήρωες, με το πώς θα πρέπει να ακούγεται. Δουλεύω με τον ίδιο συνεργάτη εδώ και χρόνια. Είναι μαζί μου στα γυρίσματα, στο μοντάζ και στο μιξάζ. Έτσι, διατηρούμε δημιουργική την επαγγελματική μας σχέση.

Η ΜΟΝΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ

Μια νεαρή γυναίκα που βρίσκεται σε μια κρίσιμη καμπή της ζωής της αποσύρεται στην επαρχία αποζητώντας καταφύγιο για τα υπαρξιακά της αδιέξοδα, αλλά η αγωνία της εντείνεται μετά την επίσκεψη της μητέρας της, που προδίδει τη γενεαλογία των προβλημάτων της.

Συνέντευξη στους **Δημήτρη Κερκινό** και **Δήμητρα Νικολοπούλου**

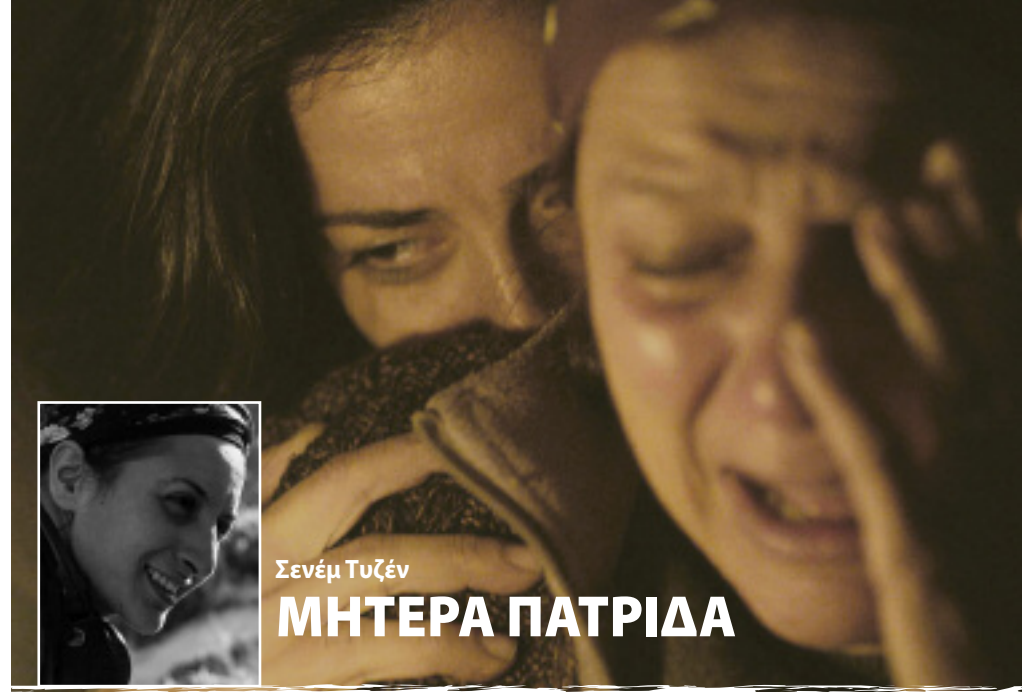
Μέσα από τη σχέση μιας μάνας και της κόρης της συγκρούεται η παράδοση μ' έναν νέο κόσμο. Ποια είναι τα στοιχεία που συνδέουν αυτούς τους δύο κόσμους; Και ποια τους χωρίζουν; Αν κοιτάξεις προσεκτικά, τα περισσότερα στοιχεία σε μια κοινωνία αποκαλύπτουν το παλιό και το νέο, το χθες και το σήμερα, την παράδοση και το μοντέρνο. Στη ταινία μου, το βασικό στοιχείο είναι η θρησκεία, όχι μόνο εξαιτίας της λειτουργίας της

ως ένα από τα θεμέλια των κοινωνικών κανόνων, αλλά επίσης και λόγω της υπόσχεσής της να ικανοποιήσει τις ανάγκες του ανθρώπου για πίστη και νόημα.

Φέτος είναι μια χρονιά στην οποία πολλές Τουρκάλες σκηνοθέτιδες θίγουν αυτήν την ανάγκη των γυναικών να επαναστατήσουν απέναντι σ' ένα καταπιεστικό σύστημα; Γιατί πιστεύετε πως συμβαίνει αυτό σήμερα;

Ο καιρός είναι πάντα κατάλληλος όταν πρόκειται να επαναστατήσεις ενάντια σε καταπιεστικά συστήματα. Δεν μπορώ να εξηγήσω γιατί τώρα βλέπουμε περισσότερες ταινίες από γυναίκες πάνω σε τέτοια θέματα, αν πράγματι πρόκειται περί αυτού. Μπορεί να είναι μια αντίδραση στην τωρινή πολιτική κατάσταση της Τουρκίας, αλλά υπάρχουν πάρα πολλές παράμετροι που καθορίζουν ποιες ιστορίες θα πραγματοποιηθούν, από ποιόν και με ποιο τρόπο.

Η ταινία ξεκίνησε τη πορεία της από το φό-

Σενέμ Τυζέν

ΜΗΤΕΡΑ ΠΑΤΡΙΔΑ

ρουμ συμπαραγωγών Crossroads του Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης. Θα θέλατε να μας πείτε δύο λόγια για την πορεία της ταινίας; Στη πραγματικότητα ήρθαμε στο *Crossroads* όταν ήδη είχαμε αρχίσει την προετοιμασία της παραγωγής, και ήταν εδώ που η ταινία βρήκε μια εποικοδομητική συμπάρασταση, κάτι που

σήμαινε πως μπορούσαμε τελικά να αρχίσουμε την παραγωγή της. Η πρώτη βοήθεια που λάβαμε προήλθε από το Υπουργείο Πολιτισμού της Τουρκίας και ακολούθησαν τα αντίστοιχα προγράμματα ανάπτυξης στα Φεστιβάλ της Κωνσταντινούπολης (το φόρουμ «Meetings on the Bridge») και του Κότμπους.

Η ΓΕΝΙΑ ΤΗΣ ΗΤΤΑΣ

Ινές Τάνοβιτς

ΟΙ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΜΑΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Εστιάζοντας στα πρόσωπα ηρώων που έχουν γραμμένα πάνω τους την πρόσφατη ιστορία της χώρας τους, μια Βόσνια σκηνοθέτις μιλά με τον πιο σαφή τρόπο για τα τραύματα του πολέμου – αποφεύγοντας, δηλαδή, τις άμεσες αναφορές σ' αυτόν και επιμένοντας στις μικρές αφηγήσεις.

Συνέντευξη στους **Δημήτρη Κερκινό** και **Δήμητρα Νικολοπούλου**

Σε αντίθεση με τις περισσότερες ταινίες που βλέπουμε από τη Βοσνία, Οι καθημε-

ρινές μας ιστορίες δεν ασχολούνται με τον πόλεμο και τις τραγωδίες του. Πώς είναι το να σπας μια τέτοια παράδοση;

Στην πραγματικότητα δεν είναι η πρώτη βοσνιακή ταινία που αποφεύγει να θίξει κατ' ευθείαν το θέμα του πολέμου, αλλά είναι σίγουρα μια διαφορετική ταινία. Εδώ κι αρκετό καιρό το κοινό δεν θέλει να βλέπει ταινίες για τον πόλεμο και έχει μια άρνηση για τις τραγωδίες. Γι' αυτόν το λόγο, η ταινία είχε μεγάλη επιτυχία στο Σεράγεβο. Οι άνθρωποι έχουν ανάγκη από διαφορετικές ιστορίες. Ως δημιουργός αισθάνθηκα πως ήταν καιρός να ειπωθεί μια μοντέρνα ιστορία ως προς το σημερινό Σεράγεβο, που ν' αφορά μια συνηθισμένη οικογένεια και τα προβλήματα της. Φυσικά, ακόμα και σήμερα, είκοσι

χρόνια μετά, ο πόλεμος επηρεάζει σε μεγάλο βαθμό τη ζωή μας.

Ο Σάσα αντιπροσωπεύει μια γενιά που αναζητεί την ελπίδα. Πόσο αισιόδοξη μπορεί να είναι η γενιά του, σήμερα;

Έθιξα τη γενιά που βιώνει το δικό της κενό. Δεν είναι ούτε αρκετά νέοι για ν' αρχίσουν μια καινούργια ζωή στο εξωτερικό, ούτε αρκετά μεγάλοι για να εγκαταλείψουν τις φιλοδοξίες τους. Είναι μια ιστορία όπου αυτή η γενιά των μεσήλικων μπορεί να δει τον εαυτό της. Αλλά οι συνθήκες που αντιμετωπίζουν δεν είναι και τόσο αισιόδοξες.

Η ταινία σας καταπνέεται τόσο με τον φόβο να μείνει η χώρα πίσω από τις διε-

θνείς εξελίξεις, όσο και με τις οικονομικές αλλαγές που συντελούνται σήμερα. Πόσο γρήγορα αλλάζουν τα πράγματα στην Βοσνία και κατά πόσο αυτό επηρεάζει τις ζωές των ανθρώπων;

Η κατάσταση στη Βοσνία σήμερα, πολιτικά και οικονομικά είναι πολύ σύνθετη. Είναι πολύ δύσκολο να είσαι αισιόδοξος, αλλά είναι η απαραίτητη συνθήκη για έναν άνθρωπο για να μπορεί ν' αγωνίζεται στην καθημερινή του ζωή. Από την άλλη μεριά, δεν μπορεί κάποιος να εγκαταλείψει τη ζωή του. Μερικές φορές παλεύουμε χωρίς επιτυχία και είναι γεγονός πως οι περισσότεροι από τη γενιά μου είναι απογοητευμένοι επειδή η αναγέννηση στην οποία ελπίζαμε δεν ήρθε μετά τον πόλεμο.

Η ΕΙΚΟΝΑ ΣΑΣ ΜΟΥ ΧΑΛΑΕΙ ΤΗ ΔΙΑΘΕΣΗ

Μπάμπαρα Έντερ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΓΙΑ ΤΙΣ ΒΟΜΒΕΣ ΣΑΣ

Η καθημερινότητα τριών πολεμικών ανταποκριτών πίσω από τις κάμερες, μέσα από την κάμερα μιας σκηνοθέτιδας που διαβάζει και την πιο σύνθετη πραγματικότητα με λεπτοφυή ειρωνεία και τόλμη.

Συνέντευξη στον **Θάνο Σταυρόπουλο**

Ήδη από τους τίτλους αρχής διαπιστώνουμε ίχνη σαρκασμού... Αναφέρομαι στην αναφορά στην Αλίκη στη χώρα των θαυμάτων. Πώς καταλήξατε στην αρχική σεκάνς της ταινίας;

Ήθελα να δημιουργήσω εξαρχής την εντύπωση ότι αυτό που πρόκειται να δει το κοινό δεν είναι μια ταινία για τα δεινά του πολέμου ή για ηρωικές ρητορείες που μάχονται για την αλήθεια. Με όποιο σαρκασμό μπορεί να υπονοεί, αυτή η αναφορά θα πρέπει να βοηθήσει τον θεατή να μπει κατευθείαν στο θέμα. Στην ιστορία μου οι χαρακτήρες δεν σκέφτονται, δεν συμπεριφέρονται ή δεν λένε πράγματα που κανονικά θα περίμενες από ανθρώπους που ζουν μέσα στην τρομοκρατία και στον θάνατο. «Όλη αυτή η κουβέντα για αίμα και σφαγές μού χάλασε τη διάθεση για τσάι»... Ειλικρινά, δεν μπορώ να σκεφτώ καλύτερη παραπομπή που να περιγράφει το ύφος της ταινίας μου.

Τελικά όλα γίνονται μόνο για τις μετρή-

σεις, τα υψηλά νούμερα και τα «κοντινά»; Τι σας δίδαξε η έρευνα σας για το πόσο τελικά ανθρωπισμός έχει μείνει στο χώρο των πολεμικών ανταποκριτών;

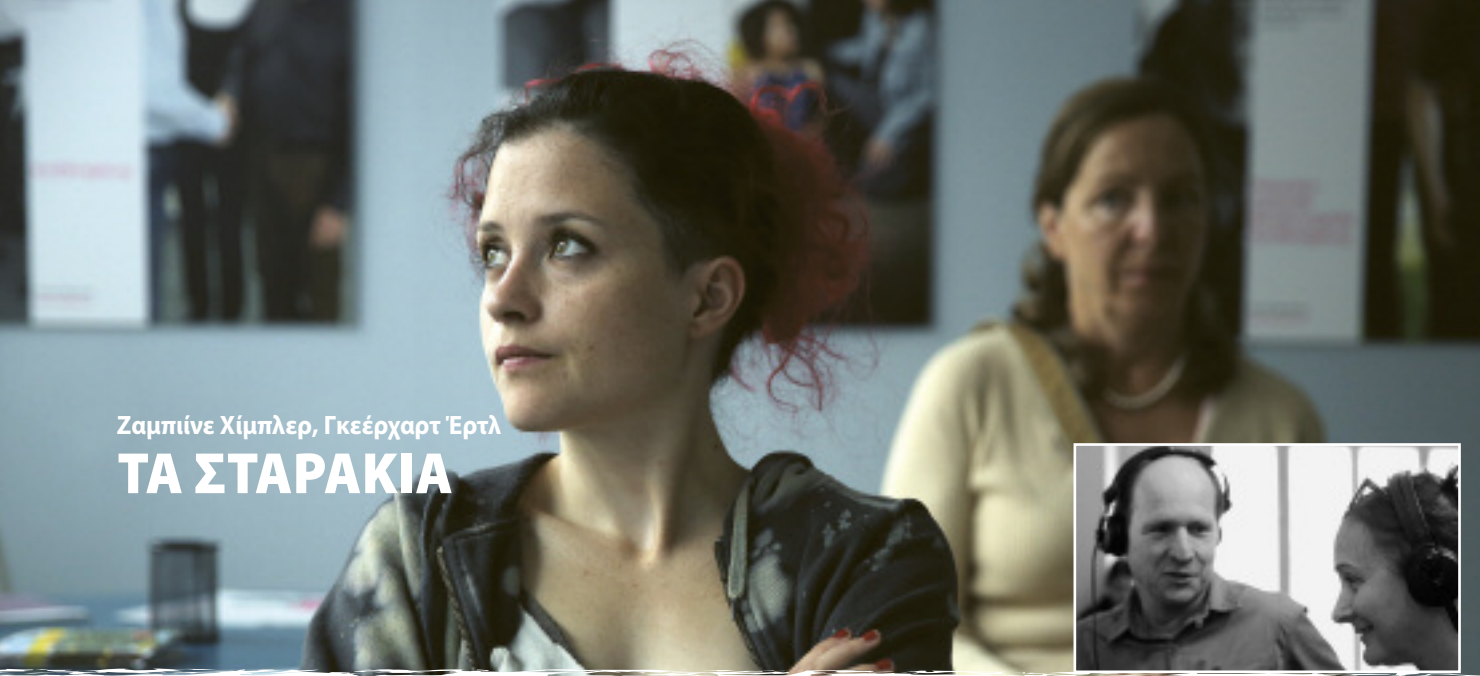
Στη διάρκεια της έρευνάς μου μίλησα και συναναστράφηκα με πολεμικούς ανταποκριτές στο Αφγανιστάν και στα σύνορα της Συρίας. Πολλοί από αυτούς ήταν στο Ιράκ και υπέφεραν από τον τρόπο που κυριαρχούσε. Όταν κάποιος στέλνει ανταποκρίσεις από τα πολεμικά μέτωπα πρέπει να καταπιέσει πολύ συναίσθημα όταν πρέπει να λειτουργήσει παραγωγικά, να στείλει ανταποκρίσεις και γενικά να εργαστεί. Τα μεγάλα δίκτυα απαιτούν σοκαριστικές και έντονες ιστορίες. Ο ανταγωνισμός είναι τεράστιος. Είναι ένας συνεχόμενος αγώνας για το ποιος θα έχει πρώτος την μεγαλύτερη ιστορία. Δεν υπάρχει αρκετός χρόνος για να σκεφτείς. αφού όμως έχει γίνει η δουλειά, όταν τα πράγματα ηρεμούν λίγο και περιμένεις για κάτι να συμβεί, τότε σε χτυπάει η πραγματικότητα. Αυτό κάνει

πολλούς δημοσιογράφους να αναρωτηθούν για το νόημα της δουλειάς τους, το σκοπό της καθώς και αυτά που λένε και κάνουν. Ξαφνικά, παλεύουν με το παρελθόν τους. Πολλοί στεναχωριούνται που δεν έχουν μεγάλες ιστορίες να πούν, που καταλήγουν με ασήμαντους τίτλους και φοβούνται τον ανταγωνισμό. Πολλοί δημοσιογράφοι αποκτούν την επιθυμία να συμβεί κάτι φοβερό και τρομερό για να απαλλαγούν από αυτά τα συναισθήματα ανασφάλειας. Θα εκπλαγεί κανείς αν του έλεγα πόσες φορές άκουσα κάποιον να λει: «μακάρι να έσκαγε καμιά βόμβα κάπου». Ανθρωπιά υπάρχει σίγουρα. Το ερώτημα είναι αν μπορεί κανείς να την ξεχωρίσει όταν εκφράζεται με ένα διαφορετικό και πολύ παράξενο τρόπο.

Σε ποιο βαθμό είναι επινοημένες αυτές οι ιστορίες και σε ποιο βαθμό είναι επηρεασμένες από πραγματικά γεγονότα;
Όλες οι ιστορίες και οι χαρακτήρες μου είναι

συνδυασμοί των ανθρώπων που έχω κατα καιρούς γνωρίσει. Οι ειλικρινείς και προσωπικές τους ιστορίες και εμπειρίες. Οφείλω να παραδεχτώ ότι υπάρχουν σκηνές που βασίζονται σε πραγματικά γεγονότα. Δεν θα ήθελα όμως να τις αποδώσω εμφαστικά ώστε να «δείξουν» πιο αληθινές ή αυθεντικές. Είτε βλέπεις ένα ποσοστό της αλήθειας είτε όχι... Δεν θέλω να κάνω τις σκηνές ή τους χαρακτήρες να δείχνουν καλύτερα αποδίδοντας τους ένα στοιχείο υποτιθέμενης αλήθειας. Το μόνο που θέλω να πω είναι το εξής: όταν μιλούσα σε γυναίκες που δουλεύουν σε αυτό το χώρο, δεν υπήρχε ούτε μία που να μην είχε να μου πει μια ιστορία σεξουαλικής παρενόχλησης. Όλοι οι ανταποκριτές με τους οποίους μίλησα δεν υπήρξε ούτε ένας που να μην αμφισβητούσε το νόημα της δουλειάς του. Όταν μίλησα με ανταποκριτές που είχαν αποσυρθεί ή συνταξιοδοτηθεί δεν υπήρξε ούτε ένας που να μην έχει αυτή τη μία ιστορία που θα τον στοιχειώνει για πάντα.

Ζαμπίνε Χίμπλερ, Γκεέρχαρτ Έρτλ
ΤΑ ΣΤΑΡΑΚΙΑ

- Η ιστορία για τα *Σταράκια* είναι βασισμένη στο ομώνυμο βιβλίο της Κορνέλια Τράβνι-τοσκ. Όπως και το βιβλίο, έτσι κι η ταινία είναι μια ιστορία ενηλικίωσης, μια ταινία για τον έρωτα, τη φιλία και τον θάνατο.
- «Chucks» είναι η αργκό για τα γνωστά σε όλους παπούτσια Converse All Stars. Το όνομα αυτό προέκυψε από τον Τσάκ Τέιλορ, ένα μπασκετμπολίστα ο οποίος εξέλιξε και βελτίωσε το σχέδιο των παπουτσιών και το οποίο τελικώς τα έκανε τόσο μοναδικά και δημοφιλή.
- Το σάουντρακ της ταινίας αποτελείται από μουσικές ιδιαίτερα δημοφιλών γκρούπ και καλλιτεχνών αυτή τη στιγμή στην Αυστρία όπως οι Anja Plaschg, Clara Luzia, Monsterheart, και Propella.

- Το *Ένας Από Μας* είναι εμπνευσμένο από τη δολοφονία του Φλόριαν Π. το 2009 στη Νότια Αυστρία. Ο Φλόριαν ήταν ένας 15χρονος που πυροβόλησε πισώπλατα η αστυνομία την ώρα που –κατά τη δήλωσή τους– προσπαθούσε να διαρρήξει ένα σουπερμάρκετ.
- Στη δίκη για τη δολοφονία του Φλόριαν Π. Παρευρίσκονταν παρατηρητές της Διεθνούς Αμνηστίας καθώς υπήρχαν σημαντικές ενδείξεις για περίπτωση καταπάτησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
- Η αναζήτηση κατάλληλου χώρου για να γίνουν τα γυρίσματα της ταινίας ήταν μια από τις μεγαλύτερες προκλήσεις της παραγωγής, καθώς καμία από τις μεγάλες αλυσίδες σουπερμάρκετ της χώρας δεν ήθελε να συμμετάσχει.

ΟΙΝΟΙ ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ
Χορηγός Οίνων

Οίνοι Βορείου Ελλάδος
Χορηγός Οίνων στο 56ο Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης

Έκθεση αναπαράστασης «Οίνοι Βορείου Ελλάδος» Τ. 2310 281617 | E. info@wineroads.gr
www.wineroads.gr /wineroadsgreece @WineroadsGR wineroads_of_north_greece

Οργανισμιακό Έκπαιτο «Δρόμοι του Κρασιού της Βορείου Ελλάδας»
www.wineroads.gr

Passion du cinéma
TV5MONDE

UN CŒUR SIMPLE
le 12 novembre à 22h

www.tv5monde.com

μαζί...
και στον
πολιτισμό

EPT

www.ert.gr

EPT 1

EPT 2

EPT 3

EPT HD

ΠΡΩΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
91,6 • 105,8
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑ

103,7 FM
ΔΕΥΤΕΡΟ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑ

ΤΡΙΤΟ
93,9 FM
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑ

101,8 FM
ΕΡΑΣΜΟΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑ

KOSMOS 93,6 FM
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑ

η Φωνή
της Ελλάδας
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑ

EPT 3
95,8 FM
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑ

102 FM
EPT 3
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑ

EPT
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ

ΤΑ ΒΡΑΒΕΙΑ LUX ΕΚ ΤΩΝ ΕΣΩ

Για τέταρτη συνεχή χρονιά, στο πρόγραμμα του φεστιβάλ συμπεριλαμβάνονται τρεις ταινίες που συμμετέχουν στα βραβεία Lux. Αλλά τι ακριβώς σημαίνει αυτό; Ο κριτικός κινηματογράφου και συνεργάτης του Διεθνούς Προγράμματος του Φεστιβάλ **Γιώργος Κρασσακόπουλος** είναι ο καταλληλότερος για να μας μιλήσει για τον θεσμό και τη διαδικασία, καθώς συμμετέχει με έναν σημαντικό ρόλο στη φετινή διοργάνωση.

Τα βραβεία Lux γεννήθηκαν το 2007 σαν μια προσπάθεια προώθησης του ευρωπαϊκού κινηματογράφου και της ενίσχυσης μιας ευρωπαϊκής ταυτότητας μέσω μιας μορφής τέχνης που ξεπερνά τα σύνορα, τις γλώσσες τους εθνικούς περιορισμούς. Το βραβείο Lux φιλοδοξεί να φέρει στο προσκήνιο ταινίες που πέρα από την καλλιτεχνική τους ποιότητα, αναδεικνύουν τις αξίες μιας ενωμένης Ευρώπης που δεν ομογενοποιεί, μα ενώνει πολιτισμούς, ταυτότητες και παραδόσεις σε μια συνάντηση που φωτίζει τα όσα οι λαοί της Ευρώπης μοιράζονται.

Υποψήφιας για το βραβείο είναι εν δυνάμει ταινίες από όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ή συμπαραγωγές, που προβλήθηκαν στους κινηματογράφους μιας από τις χώρες μέλη ή στα φεστιβάλ, από τον Ιούνιο μέχρι και τον Μάιο. Η πρώτη επιλογή των ταινιών αυτών γίνεται από μια ομάδα 16 επαγγελματιών του κινηματογραφικού χώρου, που στην διάρκεια δύο μηνών προτείνουν, βλέπουν, συζητούν για ταινίες σε μια διαδικασία που θα καταλήξει στην επιλογή μιας λίστας δέκα φιναλίστ.

Ως μέλος αυτής της επιτροπής για πρώτη φορά φέτος, είχα την χαρά να παραστώ σε μια σειρά από συναντήσεις στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο πλαίσιο της δημιουργίας αυτής της λίστας των δέκα ταινιών. Το γεγονός ότι στην «καρδιά της Ευρωπαϊκής Ένωσης» μια ομάδα από ανθρώπους συζητούσε για την τέχνη του σινεμά, αλλά στην ουσία για την ίδια την ζωή μέσα από το φίλτρο ταινιών που έχουν στο επίκεντρό τους τον άνθρωπο, δεν ήταν τίποτα λιγότερο από συγκινητικό. Το γεγονός πως οι ταινίες στις οποίες καταλήξαμε να προτείνουμε ως υποψήφιας για το βραβείο Lux θα ιδωθούν στη συνέχεια από τους ευρωβουλευτές, τους ανθρώπους των οποίων οι αποφάσεις επηρεάζουν τις τύχες όλων μας, έκανε αυτή την διαδικασία ακόμη πιο ουσιαστική. Μπορεί το σινεμά, η τέχνη να μοιάζει σαν κάτι δευτερεύουσας σημασίας για μερικούς από τους πολιτικούς, αλλά μερικές φορές η αλήθεια μιας ταινίας μπορεί να είναι ο καλύτερος τρόπος για να κοιτάξεις την πραγματικότητα δίχως τον παραμορφωτικό φακό των budget, των «πολιτικών» αποφάσεων, της στενής ματιάς ενός τεχνοκράτη. Και ακόμη πιο σημαντικό είναι το γεγονός ότι οι τρεις ταινίες που είναι φιναλίστ στα φετινά βραβεία και που προβάλλονται αυτές τις μέρες και στο φεστιβάλ Θεσσαλονίκης θα ειπωθούν από χιλιάδες ανθρώπους σε ολόκληρη την Ευρώπη, αφού η συμμετοχή τους στα Lux τους εξασφαλίζει αμέσως την μετάφραση των υποτίτλων τους σε όλες τις γλώσσες της Ευρωπαϊκής Ένωσης κι ένα ευρύ δίκτυο προβολών. Δεν ξέρω αν μέσα από τις τρεις ταινίες των φετινών Lux μπορείς να δεις ολόκληρη την πολυπλοκότητα της ευρωπαϊκής κατάστασης σήμερα, αλλά σίγουρα μπορείς να δεις και να κατανοήσεις τον «Άλλο», κι αυτό από μόνο του είναι κατά τη γνώμη μου εξαιρετικά σημαντικό.

Ατίθασες

Mediterranea

Μάθημα

Ο πιο μακρύς δρόμος

ΓΡΑΜΜΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΑ

Μια εταιρεία που ανέλαβε κομμάτι της παραγωγής της ταινίας του Σέρτζι Πέρες *Ο πιο μακρύς δρόμος για να γυρίσεις σπίτι* στέλνει στο Φεστιβάλ ένα μήνυμα από την Ισπανία, σαν μια καρτ-ποστάλ από μια χώρα με συγγενική μενταλιτέ και (ίσως) συγκρίσιμα προβλήματα.

Αγαπητό κοινό της Θεσσαλονίκης και αγαπητοί διοργανωτές, είμαστε πολύ περήφανοι και χαρούμενοι που αποτελούμε μέρος του φεστιβάλ σας, ένα φεστιβάλ που συγκαταλέγεται ανάμεσα στα πιο αναγνωρισμένα του κόσμου. Ευχόμαστε να ήμασταν εκεί μαζί σας, να μοιραζόμασταν την προβολή και να μαθαίναμε μέσα από αυτά που σας συγκίνησαν, από αυτά που ευχαριστηθήκατε και αυτά που σας έκαναν να υποφέρετε.

Ωστόσο, τα μέτρα λιτότητας τόσο την Ελλάδα όσο και στην Ισπανία επιτίθενται στις βασικές ανάγκες και δικαιώματα των ανθρώπων, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος στην ευχαρίστηση και δημιουργία καλλιτεχνικών έργων σε δίκαιες συνθήκες, προκειμένου να καλλιεργήσουν τα μυαλά μας. Ως αποτέλεσμα, φεστιβάλ όπως το δικό σας και οι εταιρίες παραγωγής όπως η δική μας δεν υποστηρίζονται όπως θα έπρεπε. Εκτιμούμε την προσπάθεια των διοργανωτών, που σκοπό έχουν να διατηρήσουν ζωντανό το φεστιβάλ και ελπίζουμε πως μπορούμε να νικήσουμε αυτές τις επικίνδυνες πολιτικές σε όλη την Ευρώπη. Την επόμενη φορά θα είμαστε εκεί μαζί σας να γιορτάσουμε το σινεμά και το τέλος της λιτότητας. Ελπίζουμε να απολαύσετε και να συγκινηθείτε από την ταινία.

Με εκτίμηση,

Niu d'Indi

(Ανεξάρτητη εταιρία που συνεργάζεται με την εταιρία παραγωγής)

1

2

4

ΕΙΚΟΝΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΑ

1. Με drone πάνω απ'το λιμάνι.
2. Μια τελευταία ενημέρωση πριν πέσουν τα φώτα.
3. Στο πάρτυ έναρξης. Με την μύρα που αγαπά το σινεμά και στηρίζει τα βραβεία κοινού.
4. Στη συνέντευξη Τύπου της Κριτικής Επιτροπής.
5. Ο σκηνοθέτης Τόλγκα Καρατσελίκ στην προβολή της ταινίας του *Κισσός*.
6. Ο Σάκης Ρουβάς, απ' τους πρωταγωνιστές του *Chevalier* της Αθηνάς Τσαγγάρη, στο 56ο Φεστιβάλ.
7. Ο Έικε Φρέντερικ Σουλτς, σεναριογράφος της ταινίας *Victoria* που άνοιξε την αυλαία του φεστιβάλ.
8. Ο Μίρτσα Ντανελιούκ έκλεψε τις εντυπώσεις μιλώντας για το τι σημαίνει να είσαι δημιουργός.
9. Η στιγμή της ψήφου για τα βραβεία κοινού.
10. Ο Θωμάς Λιναράς στην παρουσίαση του βιβλίου του *Κινηματογραφικά δεινά*.
11. Οι εθελοντές του 56ου Φεστιβάλ.

5

9

TIFF MOMENTS

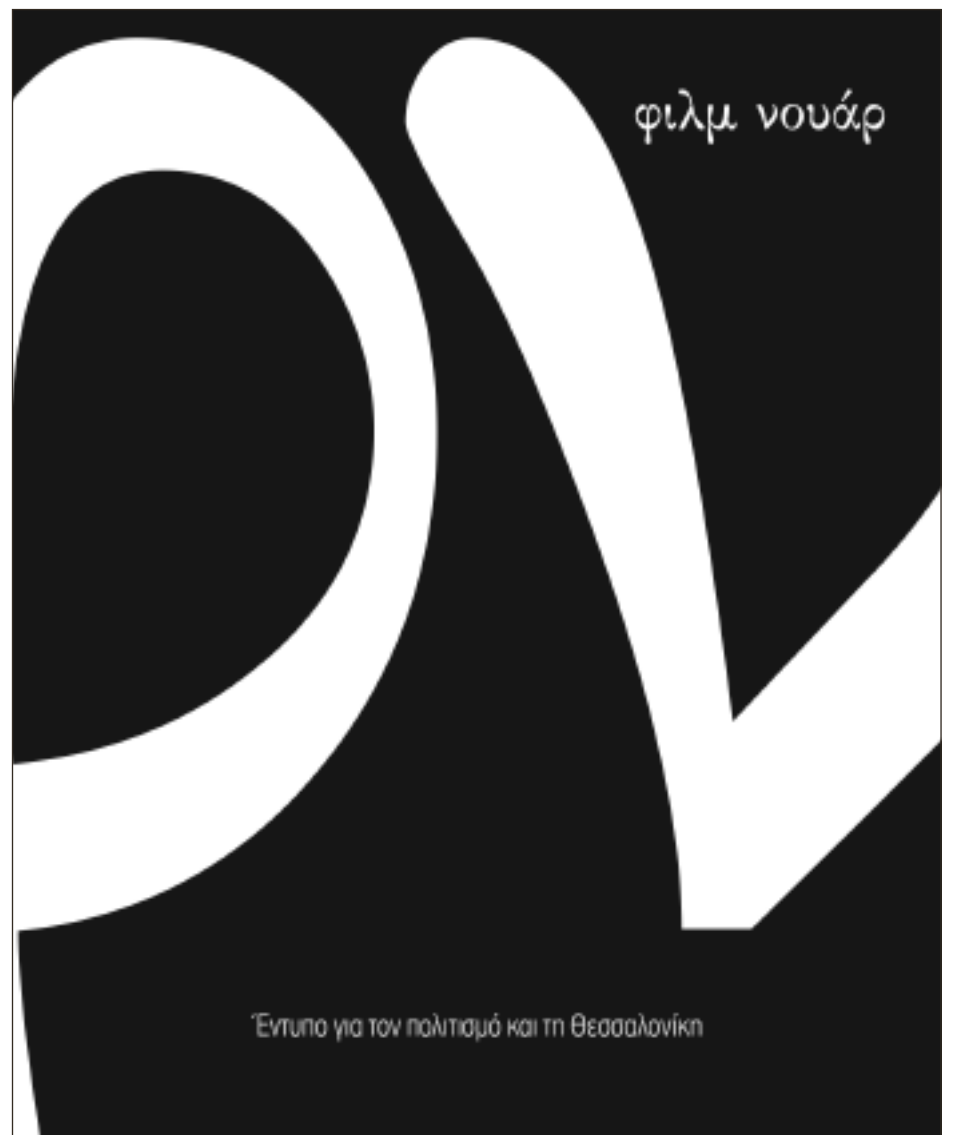
10

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΜΙΑΣ ΚΟΠΙΑΣ: **ΜΕΤΡΟΠΟΛΙΣ** (DE 1927/2010)

Τον καλοκαίρι του 2008, ένας ευφυής αιθουσάρχης και διευθυντής μιας κινηματογραφικής λέσχης του Μπουένος Άιρες υπενθύμισε στην επιμελήτρια του Μουσείου Κινηματογράφου του Μπουένος Άιρες Παόυλα Φελίξ-Ντιντιέ να «ξεσκονίσει» την κόπια της ταινίας *Μετρόπολις του Φριτς Λανγκ* που είχε το ίδρυμα το αρχείο του σε μια προστατευμένη αποθήκη, γιατί η τελευταία συντήρηση είχε γίνει τη δεκαετία του '90. Σήμερα κανείς δεν θυμάται το όνομά του, αλλά αυτός ο άνδρας είναι υπεύθυνος για μία από τις πιο σημαντικές ιστορίες «κρυμμένου θησαυρού» στην ιστορία του κινηματογράφου. Η επιμελήτρια, φοβούμενη πως η ανακάλυψη δεν θα έχαιρε εκτίμησης στη χώρα της, ταξίδεψε μόνη της στη Γερμανία για να παρουσιάσει στην Ταινιοθήκη του Βερολίνου μια κόπια που περιείχε δύο επιπλέον σκηνές και είχε εντοπιστεί για τελευταία φορά το 1927! Μετά την αποκατάστασή της, η νέα βερσιόν της ταινίας ξεκίνησε ένα νέο ταξίδι της ανά την Υφήλιο, αυτή τη φορά με την πρέπουσα συνοδεία. Στη στάση του ταξιδιού της στη Θεσσαλονίκη την Τετάρτη 11 Νοεμβρίου στις 21:00 στο Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης, η ταινία θα παρουσιαστεί με τη συνοδεία ζωντανής μουσικής (που συνέθεσε ο Γκότφριντ Χούμπερτς) από την Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης, υπό τη διεύθυνση του Χέλμουτ Ίμιχ. Η προβολή είναι μια διοργάνωση του Goethe Institut Thessaloniki, στο πλαίσιο του εορταστικού προγράμματος για τα 60 χρόνια από την ίδρυσή του.

© Friedrich-Wilhelm-Murnau-Stiftung

This year's edition is full of cinematic surprises. One of the most fascinating ones is the showcase of the films of the visionary French filmmaker Arnaud Desplechin, whose work is celebrated during the 56th TIFF. "Surprise, modernity and invention can occur in both a genre film and in a blockbuster," says Desplechin. His characters seem larger than life, played by a "recurring" group of actors, among which is Mathieu Amalric. "For me, Mathieu is to France what Marcello Mastroianni was for the Italy of yesteryear. He can play any kind of role. He is capable of playing characters on top of the world or down in the gutter. Thanks to him I was able to invent the kind of heroes that are larger than life," notes Desplechin. Don't miss the director's masterclass and open discussion with the Festival's audience on Saturday 14/11 (11:00, Pavlos Zannas theatre). In addition, Desplechin's latest work *My Golden Years*, a nostalgic elegy to youth, is the 56th TIFF's closing film.

HALF WAY THERE...

by Alexandra Kolia

Barbara Eder (*Thank You for Bombing*): "My film deals with the extent to which news and reports, one's perspective on the truth, is a commodity which is sold, used and exploited."

Marko Skop (*Eva Nova*): "Although Eva Nová is a very ambivalent character, she is, first of all, a human being; she yearns to be accepted, not to be quite alone. But most importantly, intentions of Eva Nová are sincere, that's why I believe in a second chance for her."

Tolga Karacelik (*Ivy*): "While I was writing the story I had one line in my head: What does it mean for the head of the hierarchy to continue with the allegory of the status quo when knowing that it is not needed anymore. A ship that is not moving is not a ship anymore so what do we do with its captain?"

Florin Serban (*Box*): "Making movies is a joy and an ordeal. It is a joy because you work

with people and it is an ordeal because you work with people. So I need to smile to people that I can't stand, emotionally blackmail people that I love. It is not nice, but still, I wouldn't change my job for anything else."

Salem Brahimi (*Let Them Come*): "When we began work on this film we did not know that events such as Charlie Hebdo, or the rise of Daesh (Islamic State) would bring such a strong sense of urgency to what we say in the film... But we did feel that what started in Algeria in the 90s was unfinished business."

Svetla Tsotsorkova (*Thirst*): "Thirst is the other name of longing. Thirst is the synonym of life. If you are thirsty, you are alive."

Elisabeth Scharang (*Jack*): "While I was writing the script many years after meeting Jack Unterweger, I reminded myself that he wasn't this cliché of a gangster or killer. My Jack, the person I wrote a film about, is in the end smarter and better looking as the real Jack was."

SAVE THE DATE!

Honorary ceremony
Nikos Kavoukidis: *Premiere of the film A Life Journey of 60 Years: Nikos Kavoukidis 1955-2015*
(Friday 13/11, 19:30, Pavlos Zannas theatre).

Parties @ Warehouse C

12/11, 22:00
Staff & Volunteers Party

13/11, 22:00
Agora Party

14/11, 23:00
Closing Party

IN THE WORDS OF THIS YEAR'S SPECIAL GUEST...

Ines Tanović (*Our Everyday Life*): "Sometimes we fight with more or less success, but most of my generation is disappointed, because the renaissance that we hoped for did not appear after the War."

MOUZENIDIS TRAVEL
Tour operator

TRAVEL WITH US TO...

- GREECE
- BELARUS
- BULGARIA
- CYPRUS
- GERMANY
- HUNGARY
- KAZAKHSTAN
- LATVIA
- MOLDOVA
- ROMANIA
- RUSSIA
- SERBIA
- UKRAINE

www.mouzenidis.gr

MOUZENIDIS GROUP
www.mouzenidis.com

ΚΑΡΤΑ ΕΙΔΙΚΩΝ ΕΚΠΤΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΜΙΩΝ ΓΙΑ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

biscotto MEMBERS

ΠΑΝΩ ΑΠΟ 400 ΤΡΟΠΟΙΝ ΕΠΙΧΡΗΣΕΩΣ

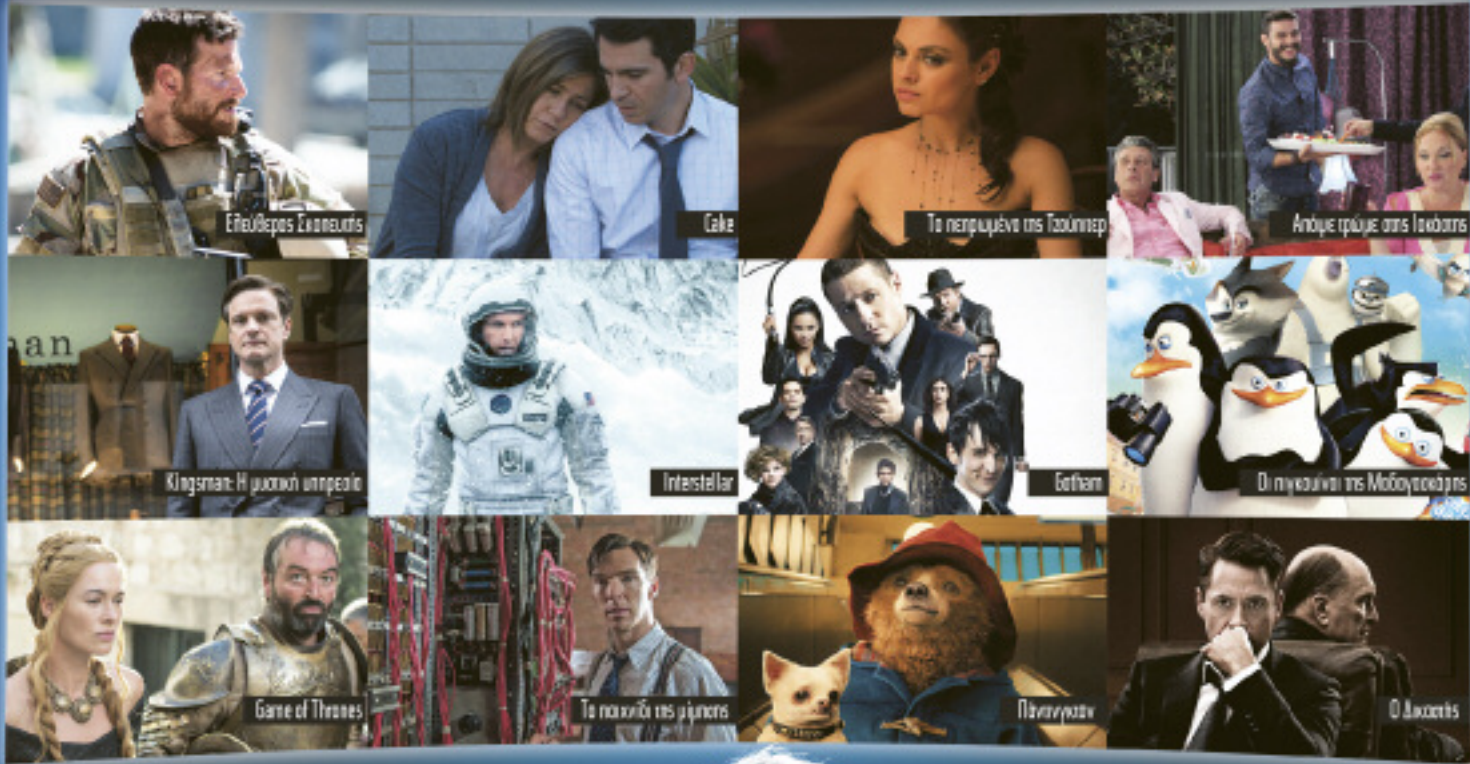
ΓΙΝΕ ΜΕΛΟΣ ΣΤΟ www.biscotto.gr

5.000+ biscotto MEMBERS «ΒΓΑΙΝΟΥΝ» ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ ΚΕΡΔΙΣΜΕΝΟΙ ΜΕ ΕΚΠΤΩΣΕΙΣ 20% - 50%

biscotto
biscotto.gr
biscotto RADIO.GR

nova**cinema**
Ζήσε την εμπειρία!

ΤΑ ΚΑΝΑΛΙΑ
Novacinema
ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΥΝ ΤΗ
ΝΕΑ ΣΕΖΟΝ

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΣΥΝΑΡΤΗΣΗ **BLOCKBUSTER, ΠΡΕΜΙΕΡΕΣ, ΜΕΓΑΛΑ ΒΡΑΒΕΙΑ**
ΜΕΓΑΛΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ **ΑΦΙΕΡΩΜΑΤΑ, ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΙΝΕΜΑ** ΜΑΓΙΚΟΙ ΗΡΩΕΣ **ΣΙΝΕΜΑ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ** ΘΕΑΜΑ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ **TOP ΣΕΙΡΕΣ**

Τώρα έχεις πολλές επιλογές, περισσότερη ελευθερία.
Και με τον αποκωδικοποιητή **NovaBox+** γράφεις ό,τι θέλεις για να το βλέπεις όποτε θέλεις.

Μη βλέπεις ό,τι έχει. Δες ό,τι θέλεις.

www.nova.gr

18345

(αστική κρέμασι/λεπτό από σταθερό δίκτυο)

Στα ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ FORTHNET και στο δίκτυο εξουσιοδοτημένων συνεργατών

